

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat d'Educació

**ELS CRITERIS DE TRIA D'ESCOLA A
I3 SEGONS EL NIVELL INSTRUCTIU
I L'ORIGEN DE LES FAMÍLIES A
BARCELONA**

Paula Sanchís Colominas
Treball final de Grau
(Investigació qualitativa)
Educació Infantil UB
Curs 2022/23

RESUM

L'entrada de les lògiques neoliberals al sistema educatiu va suposar la possibilitat de les famílies de triar escola. Actualment, l'elecció de centre és una de les situacions que genera més inquietuds a les famílies, quedant influenciada tant per les seves preferències personals com per certs mecanismes d'atribució de places. Al següent Treball de Final de Grau es presenta una investigació educativa quantitativa descriptiva sobre els criteris pels quals es guien les famílies per escollir escola i les diferències existents segons el nivell instructiu i l'origen de les famílies. L'instrument escollit per fer aquest estudi ha estat un qüestionari enviat a 110 famílies amb fills/es entra un a quatre anys de la ciutat de Barcelona. Els resultats situen la proximitat i el projecte educatiu com els principals criteris per triar escola, mentre que la religió és el principal per descartar-ne. Tot i que els criteris escollits són similars per totes les famílies, s'ha trobat que les de menor nivell instructiu i les d'origen estranger prioritzen més la proximitat, mentre que les de major nivell es decanten pel projecte educatiu. Finalment, s'ha trobat que les famílies amb major nivell instructiu tenen un coneixement més gran del procés i mecanismes de tria i atribució de places. Tanmateix, caldria fer un estudi de dimensions més grans per comprovar si els resultats obtinguts són una tendència de la mostra o es poden generalitzar.

Paraules claus: criteris, tria d'escola, nivell instructiu, origen, investigació quantitativa descriptiva.

RESUMEN

La entrada de las lógicas neoliberales en el sistema educativo supuso la posibilidad de las familias de escoger escuela. Actualmente, la elección de centro es una de las situaciones que genera más inquietudes a las familias, quedando influenciada tanto por sus preferencias personales como por ciertos mecanismos de atribución de plazas. En el siguiente Trabajo Final de Grado se presenta una investigación educativa cuantitativa descriptiva sobre los criterios por los cuales se guían las familias para escoger escuela y las diferencias existentes según el nivel instructivo y el origen de las familias con hijos entre uno y cuatro años de la ciudad de Barcelona. Los resultados sitúan la proximidad y el proyecto educativo como los principales criterios para escoger escuela, mientras que la religión es el principal para descartar. Aunque los criterios usados son similares en todas

las familias, se ha encontrado que las de menor nivel instructivo y las de origen extranjero priorizan más la proximidad, mientras que las de mayor nivel instructivo se decantan por el proyecto educativo. Finalmente, se ha encontrado que las familias con mayor nivel instructivo tienen un conocimiento más grande del proceso y mecanismos de elección y atribución de plazas. Asimismo, se debería hacer un estudio de mayores dimensiones para comprobar si los resultados obtenidos son una tendencia de la muestra o se pueden generalizar.

Palabras claves: criterios, elección de escuela, nivel instructivo, origen, investigación cuantitativa descriptiva.

ÍNDEX

---

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ.....	1
2. OBJECTIUS I HIPÒTESIS.....	2
3. MARC TEÒRIC.....	3
3.1 El concepte <i>School choice</i> o lliure elecció d'escola.....	3
3.1.1 Sistemes i mecanismes d'elecció d'escola.....	4
3.1.2 L'elecció d'escola a debat.....	6
3.2 L'elecció d'escola a Barcelona.....	8
3.2.1 Introducció de l'elecció d'escola a nivell nacional.....	8
3.2.2 La situació actual a Barcelona.....	10
3.2.3 Les famílies davant l'elecció d'escola a Barcelona.....	11
3.2.4 Les desigualtats a l'elecció d'escola a Barcelona.....	14
4. METODOLOGIA.....	18
4.1 Instruments.....	18
4.2 Mostra.....	19
4.3 Procediment de recollida de dades.....	19
4.4 Procediment i tipus d'anàlisi.....	20
5. RESULTATS.....	22
5.1 Anàlisi dels resultats.....	22
5.1.1 Anàlisi general.....	22
5.1.2 Anàlisi dels resultats segons nivell instructiu i origen.....	24
6. CONCLUSIONS.....	27
BIBLIOGRAFIA.....	30
ANNEXOS.....	32
Annex 1: Qüestionari.....	32
Annex 2: Descripció gràfica de la mostra.....	37
Annex 3: Representacions gràfiques Dimensió 1 (Anàlisi general).....	38

Annex 4: representacions i taules dimensió 2 (Criteris de tria generals)	41
Gràfiques generals de criteris de tria	41
Gràfiques i taules de cada prioritat	42
Annex 5: representacions i taules dimensió 3 (Tria en negatiu)	45
Annex 6: Comparativa dels resultats segons nivell instructiu i origen	47

ÍNDIX DE TAULES

Taula 1: Criteris de tria segons prioritat i proporció total	23
Taula 2: Criteri de tria més important	42
Taula 3: Segon criteri de tria més important	43
Taula 4: Tercer criteri de tria més important	44
Taula 5: Criteris per descartar escola	45

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1: Criteris per descartar escola	24
Figura 2: Comparativa criteris de tria.....	25
Figura 3: Comparativa de criteris per descartar escola	26
Figura 4: Representació de les nacionalitats de la mostra.....	37
Figura 5: Nivell instructiu de la mostra.....	37
Figura 6: Representació gràfica - Possibilitat tria d'escola.....	38
Figura 7: Representació gràfica del coneixement del mecanisme d'atribució de places	38
Figura 8: Representació gràfica - Influència del mecanisme d'atribució de places a la tria	39
Figura 9: Valoració escoles fora de l'àrea d'influència.....	39
Figura 10: Representació gràfica de la ubicació de les escoles escollides	40
Figura 11: Prioritat als criteris de tria (valors relatius).....	41
Figura 12: Prioritat als criteris de tria (valors absoluts)	41
Figura 13: Gràfica criteri de tria més important.....	42
Figura 14: Segon criteri de tria més important.....	43
Figura 15: Tercer criteri de tria més important	44
Figura 16: Representació gràfica criteri més important per descartar escola.....	45
Figura 17: Criteris per descartar escola	46
Figura 18: Comparativa criteri de tria més important (gràfiques segons nivell instructiu i origen)	47
Figura 19: Comparativa general dels criteris de tria més important.....	48
Figura 20: Comparativa criteri per descartar escoles més important	48

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

A continuació es presenta el Treball de Final del Grau d'Educació Infantil. S'ha decidit fer un estudi sobre els criteris de tria d'escola a I3 segons el nivell acadèmic i la nacionalitat de les famílies a la ciutat de Barcelona. L'interès personal per la temàtica apareix a partir de veure l'angoixa que crea la preinscripció i tria de diferents famílies conegudes. Des d'aquest moment, es comença a reflexionar i investigar sobre el tema y les desigualtats presents en aquest.

L'any 1985 s'aprova la Llei Orgànica 8/1985 amb la qual es marcaven les bases del sistema de consorcis educatius i es busca un servei educatiu públic efectiu i que assegurí les condicions d'igualtat de les famílies (Rambla, 2003). Aquesta llei és el punt de partida de l'actual sistema educatiu i de la possibilitat d'elecció escolar, i per tant, de la introducció al sistema educatiu lògiques de mercat (Villarroya i Escardíbul, 2008).

Les polítiques de lliure elecció de centre, tal com indiquen Alegre et al. (2010), donen la responsabilitat a les famílies d'aquesta tria, moment que esdevé clau per aquestes, ja que consideren que la tria condicionarà el futur dels seus fills o filles, i, per tant, han de donar una bona formació als infants que els permeti tenir oportunitats de futur i els prepari per a la vida. Malgrat que la preocupació és generalitzada, no totes les famílies es posicionen de la mateixa manera davant aquesta tria, havent-hi grans diferències segons el seu nivell instructiu (Alegre et al., 2008; Sancho, 2008; Bonal i Zancajo, 2020).

De manera paral·lela, el sistema educatiu manté des de fa anys índexs de segregació escolar molt elevats, les desigualtats relacionades amb la lliure elecció d'escola són una de les causes d'aquesta segregació (Bonal, 2019). Tal com indiquen Orellana et al. (2018) no totes les famílies parteixen en la mateixa posició davant la tria d'escola, sent aquelles famílies de classes mitjanes i altes i més instruïdes les més beneficiades d'aquest sistema. En el cas concret de Barcelona, el consorci d'educació ha dut a terme diferents reformes per fer front a les desigualtats relacionades amb la tria d'escola amb l'objectiu de fer-la més equitativa i donar més oportunitats a totes les famílies (Bonal i Zancajo, 2020).

En conclusió, l'elecció de centre és un dels temes que desperta més preocupacions i inquietuds a les famílies, i a la vegada, va lligada a desigualtats del sistema educatiu. Davant aquesta situació i la importància de la tria d'escola, es vol estudiar aquells criteris que segueixen les famílies a l'hora de triar escola segons el seu capital instructiu i nacionalitat. D'aquesta manera, a partir d'aquestes dues variables, tria d'escola i nivell acadèmic i nacional, es busca investigar sobre les diferències que existeixen en els criteris de tria d'escola segons el nivell acadèmic i nacionalitat de les famílies. Per tal de dur a terme aquest estudi es pren de referència el realitzat per Alegre et al. (2010) sobre la mateixa temàtica, però de fa tretze anys, així que, també es vol actualitzar i comparar els resultats observats.

El document presentat es divideix en dos grans blocs, una primera part més teòrica i una segona de recerca i pràctica. En primer lloc, es defineixen els diferents conceptes claus, idees i experiències prèvies sobre la temàtica a estudiar anant de manera més general sobre la tira d'escola i centrant-se després en la tria d'escola a Barcelona. En segon lloc, s'estableixen els objectius i la metodologia de la recerca a dur a terme. En tercer lloc, es poden trobar els resultats de la recerca. En darrer lloc, a l'apartat final es mostren les conclusions a les quals s'ha arribat amb la recerca i la relació d'aquesta amb els antecedents, marc teòric i estudis previs.

2. OBJECTIUS I HIPÒTESIS

L'objectiu general a assolir amb aquest TFG és “analitzar els criteris seguits per la tria d'escola a I3 segons el nivell acadèmic / instructiu de les famílies a Barcelona”. Per tal d'assolir a aquest objectiu es plantegen els següents específics:

- Identificar els criteris de tria d'escola i nivell instructiu i cultural de les famílies a través de qüestionaris.
- Comparar les diferents posicions de les famílies a la tria d'escola de les famílies de Barcelona.
- Relacionar els criteris de tria d'escola amb el nivell instructiu de les famílies a partir dels resultats de qüestionaris.

A partir d'aquests objectius i com a marc de la recerca, s'han plantejat dues hipòtesis:

1. El conjunt de criteris valorats a l'hora de triar escola són similars a totes les famílies, independentment del seu nivell acadèmic i procedència.
2. Les famílies de nivell acadèmic més elevat valoren més els projectes educatius, mentre les de nivell més baix ho fan amb la proximitat.

3. MARC TEÒRIC

3.1 El concepte *School choice* o lliure elecció d'escola

Friedman l'any 1955 és el primer autor a postular-se i introduir la idea de la lliure elecció de centre al sistema educatiu (Muusset, 2012). Aquesta va lligada a l'entrada de lògiques neoliberals al sistema educatiu, transformant aquest en un quasi mercat (Rambla, 2003), on les famílies tenen el paper de demandants i consumidors i les escoles són l'oferta (Jaúregui, 2006). Es busca augmentar la productivitat a partir de la competència de les escoles públiques entre elles i amb l'oferta privada (Muusset, 2012).

L'elecció d'escola, més coneguda com a *school choice*, fa referència a la llibertat de les famílies a escollir a quin centre volen portar als seus fills (Friedman, 1962). Fins al moment, només les famílies més benestants tenien aquesta oportunitat d'elecció, podent triar entre centres públics o privats, però amb la introducció d'aquests mecanismes es permet a les famílies la tria entre diferents escoles públiques, així que, s'igualen aquestes oportunitats a tota la societat (Orellana et al., 2018). Per tant, la lliure elecció d'escola dona resposta als problemes educatius del moment, sent un mecanisme per fer front a les desigualtats educatives, la baixa qualitat de l'educació i la monopolització de poder del govern en el camp educatiu (Friedman, 1962). La lliure elecció d'escola té els objectius de donar l'oportunitat a totes les famílies d'escollir, millorant l'equitat educativa, i de manera paral·lela, potenciar la competència entre centres per atraure i retenir a possibles consumidors (famílies), augmentant així la qualitat de tot el sistema educatiu (Jaúregui, 2006).

Tanmateix, cal tenir en compte que el concepte *school choice*, no només inclou la lliure elecció, sinó el conjunt de mecanismes i sistemes utilitzats per dur-la que donen peu a funcionaments d'aquesta i repercussions diferents (Muusset, 2012). Entre aquests mecanismes destaca el d'assignació de places, que són aquells processos pels quals es relacionen les preferències i les tries de les famílies amb les places disponibles a les escoles, i que, com es comenta més tard, és font de discussió avui en dia a tot l'estat espanyol i arreu del món (Andranda, 2008).

Es veu, per tant, que l'elecció d'escola o *school choice* és un concepte complex que neix per fer front a les problemàtiques del sistema educatiu en un moment de transformació social, en el cas espanyol després de l'època franquista (Jaúregui, 2006). La implementació de l'elecció d'escola es dona de manera progressiva als diferents països i estats, fins a ser avui en dia un aspecte comú en el sistema educatiu de quasi tots els països de la Unió Europea (Muusset, 2012), una mostra d'aquesta importància és el suport i la recomanació de la Comissió Europea de la introducció de polítiques que fomentin la lliure elecció, les lògiques de mercat en l'àmbit educatiu i la competència (Bonal i Zancajo, 2020).

A continuació es farà una revisió de les diferents possibilitats i sistemes d'elecció d'escola i es farà un breu repàs al debat al qual està sotmesa l'elecció d'escola en l'actualitat.

3.1.1 Sistemes i mecanismes d'elecció d'escola

L'elecció d'escola s'ha estès als diferents països, tant de la Unió Europea, com als Estats Units o a Sud Amèrica de maneres diferents, és a dir, prenent com a base la lliure elecció d'escola per part de les famílies, s'han aplicat i establerts certs sistemes o mecanismes per dur-la a terme que matisen el seu funcionament i les conseqüències d'aquest (Feinberg i Lubienski, 2008).

Tal com comenta Calsamiglia (2011), l'elecció d'escola és un procés que requereix l'emparellament de dues variables, és a dir, les prioritats de les famílies i l'oferta d'escola, per tant, ubica la tria d'escola com un problema d'assignació a dues bandes o *two-sided matching problem*. Per aquest motiu, en fer referència a la tria d'escola no només es valoren les preferències de les famílies, sinó que es relacionen aquestes amb l'oferta disponible, establint i aplicant mecanismes per assignar places (Calsamiglia et al., 2020). En conseqüència, malgrat estar relacionats, cal diferenciar l'elecció d'escola i els mecanismes d'assignació de places, ja que aquella escola que les famílies trien no té per què ser a la qual tinguin plaça, en conseqüència, els mecanismes pels quals s'atribueixen les places disponibles marcaran la tria de les famílies (Bonal i Zancajo, 2020).

D'una banda, dins de la tria d'escola, Andrada (2011) i Muusset (2012) proposen classificar les possibilitats d'elecció en tres tipus: l'assignació obligatòria de Andrada (2011) o la no tria de Muusset (2012) a les quals les famílies no tenen possibilitat de tria i se'ls assigna la més propera al domicili; el sistema de tracte bilateral o d'inscripció oberta al qual el sistema es regula per la llei d'oferta i demanda (Andrada, 2011; Muusset, 2012); i el sistema de tractament col·lectiu de les preferències individuals (Andrada, 2011) o l'elecció per zones (Muusset, 2012) a les quals hi ha un mediador entre oferta i demanda, com pot ser un òrgan de govern o les pròpies zones d'influència. En el cas de l'estat espanyol, concretament a Barcelona, ens trobem dins de la tercera classificació de possibilitat de tria (Andrada, 2011).

D'altra banda, els mecanismes d'atribució de places es poden diferenciar tres grans tipologies:

- *Boston Mechanism* (BM): és el sistema que es va usar a Boston fins al 2005 i d'aquí rep el seu nom. El funcionament és el següent (Calsamiglia, 2011):
  - a. Les famílies entreguen una llista amb les preferències, a partir d'aquesta es valoren les primeres opcions de totes les famílies i s'atribueix plaça segons aquesta primera opció. En cas de no haver-hi places suficients per a una

- escola s'aplica un sistema de prioritats que atribueix punts per certs criteris, en cas d'empat es fa per sorteig.
- b. Després d'aquesta primera ronda, aquelles famílies que no hagin aconseguit plaça a la primera opció, passen a la segona opció, si hi ha places disponibles a aquesta, en cas de places insuficients es passarà a la tercera opció i així successivament.
  - c. Es van fent diferents rondes fins que totes les famílies tenen escola assignada, en cas de no poder accedir a cap de les preferències, s'assigna una escola d'ofici, per tant, després de la primera ronda, només es valoren escoles amb places disponibles.

Malgrat el seu nom, aquest mecanisme es va acabar eliminant després d'una revisió feta per Abdulkadiroglu i Sönmez l'any 2003, ja que es considera que la primera preferència té molt pes sobre les altres i no fomenta triar l'escola preferida per les famílies, sinó la més possible de ser assignada, requereix, doncs, l'ús d'estratègies per assegurar-se la plaça a la primera escola (Calsamiglia et al., 2020).

- *Deferred Acceptance Algorithm de Gale i Shapley*: és un mecanisme d'acceptació diferida similar al de Boston, però les assignacions no són definitives, sinó que a cada ronda es revisen els criteris de prioritat podent així modificar les llistes i substituir a alumnes acceptats prèviament per altres segons la puntuació obtinguda als criteris (Calsamiglia, 2011).
- *Top Trading Cycles* o mecanisme de sistemes d'intercanvi: en una primera fase o cicle les famílies seleccionen escola i s'assignen aquestes seguint criteris de prioritat, els estudiants que no han pogut entrar, seleccionaran una altra escola entre la llista de disponibles, d'aquesta manera es crea un nou cicle, aquest procés de creació de nous cicles s'anirà repetint fins que tots els estudiants tinguin un cicle associat (Calsamiglia, 2011).

Els tres sistemes o mecanismes d'atribució han estat àmpliament estudiats i valorats per tal de comprovar la seva eficàcia i equitat, arribant a la conclusió que el BM, malgrat ser el mecanisme més usat als diferents països, també en el cas de l'estat espanyol, dificulta que les famílies facin una elecció real, sense tenir en compte les possibilitats d'entrar, per por a quedar-se sense plaça (Calsamiglia i Güell, 2018; Calsamiglia et al., 2020). Aquestes característiques i conseqüències del BM són les que avui en dia marquen el context de tria a Barcelona, tal com es comenta més tard.

Aquests mecanismes i sistemes d'elecció d'escola situen les famílies com a agents responsables i actius a la tria, i, per tant, les escoles han de cercar estratègies per diferenciar-se de les altres, atraure a la demanda, és a dir, les famílies, i retenir-la (Jáuregui, 2006). En

conseqüència, aquests mecanismes posen en joc l'ús d'estratègies i mecanismes de mercat: d'una banda, les famílies, a través del coneixement dels mecanismes, poden fer una tria i saber les possibilitats reals d'elecció d'escola segons els barems i normatives marcades; d'altra banda, les escoles han de projectar una bona imatge i vendre el seu producte (Jaúregui, 2006).

De manera paral·lela, amb el naixement i implementació de la lliure elecció d'escoles, es fa necessària l'aparició d'elements complementaris o mecanismes econòmics per tal de promoure la igualtat d'oportunitats de tria (Friedman, 1962). Alguns exemples d'aquests són els xecs o vals que poden ser universals (donats de manera general per fer front als costos de matrícula), progressius (xecs virtuals donats a les famílies per la matriculació dels infants tenint en compte el nivell sociocultural de les famílies) o específics (vals dirigits a famílies desfavorides amb objectius específics, com per exemple, per incentivar la tria d'escola, per fer front als costos d'activitats complementàries...) (Muusset, 2012). També s'inclou com aquests mecanismes la creació dels consorcis educatius, que tal com indica de Puellas Benítez (2017), busquen fomenten la diversificació d'ofertes i permeten reduir els costos de les escoles privades i es una de les alternatives més esteses al sistema espanyol.

En resum, malgrat fer referència a l'elecció d'escola o *school choice* com un concepte general, aquest inclou diferents matisos i variants, a la vegada que està altament influenciada i relacionada amb les normatives, mecanismes i sistemes que sustenten a cada territori aquesta elecció (Rambla, 2003; Andrada, 2011).

3.1.2 L'elecció d'escola a debat

En l'actualitat l'elecció d'escola està al centre dels debats educatius tant per la seva relació amb ideologies i polítiques com per l'efecte d'aquesta a la producció i manteniment de desigualtats i a les que hi ha al mateix procés (Orellana et al., 2018). Tot i la vigència avui en dia, aquest aspecte ha estat un tema de discussió des de la seva aparició, provocant una contínua revisió tant de manera pràctica com teòrica als diferents territoris als quals s'aplica (Rambla, 2003). A continuació es presenten els principals arguments a favor i en contra d'aquests mecanismes.

3.1.2.1 Arguments a favor

La lliure elecció d'escola neix amb els objectius principals de millorar la igualtat, l'equitat i la qualitat del sistema educatiu (Friedman, 1962).

D'una banda, aquest sistema dona a totes les famílies l'oportunitat d'escollir centre, sent una proposta que busca una major igualtat i equitat d'aquestes (Friedman, 1962). És a dir, es generalitza a tota la societat un dret que fins al moment només havien tingut unes poques famílies, i, per tant, es promou una major igualtat d'oportunitats (López Rupérez, 1995). Tal

com indica Muusset (2012), els defensors d'aquest sistema, afegeixen com aspecte clau per la millora de la igualtat, la possibilitat de donar a totes les famílies l'oportunitat de cercar una escola que s'adapti a les seves necessitats, diversificant així l'oferta i apropant els principis de l'escola als del domicili. En aquest sentit, López Rupérez (1995) assenyala l'elecció d'escola com el mecanisme de participació més adequat i útil de les famílies a l'escola. De manera paral·lela, una major possibilitat i oportunitat de tria d'escoles lliurement permet a les famílies populars i més desafavorides escapar del lloc on viuen (Orellana et al., 2018). Així que, la lliure elecció d'escola es presenta com un mecanisme per lluitar contra la segregació residencial i escolar i empoderar a les classes socials més desafavorides (López Rupérez, 1995).

D'altra banda, l'argument amb més força per defensar la lliure elecció d'escola assenyala que aquesta permet millorar la qualitat del sistema educatiu a partir d'augmentar la competència entre els centres educatius (Orellana et al., 2018). Tal com comenta Freidman (1962), la lliure elecció permet trencar amb el monopoli de l'educació en mans del govern, que provocava una baixa qualitat de l'oferta perquè no té incentius per ser més eficaç, eficient, innovadora i diversificada. Per tant, una major competència fa que els centres es vegin obligats a millorar la seva qualitat i oferir una millor imatge als consumidors (Jáuregui, 2006). Aquesta millora de la qualitat de les escoles va acompanyat d'una millora dels resultats acadèmics de l'alumnat i del sistema educatiu en general (López Rúperez, 1995).

Finalment, les diferents polítiques per augmentar els marges d'elecció queden justificades com a mesures lligades al dret fonamental de la llibertat, en el cas de l'estat espanyol, establert per la constitució (de Puelles Benitez, 2017)

3.1.2.2 Arguments en contra

La lliure elecció d'escola, malgrat haver entrat amb força a gran part dels sistemes educatius des dels anys seixanta, també ha tingut veus crítiques i en contra (Rambla, 2003). La majoria d'aquests arguments qüestionen l'assoliment dels objectius plantejats per la seva aplicació i relacionen aquests processos amb desigualtats i segregació, tant de manera teòrica, com amb l'estudi de casos pràctics (Muusset, 2012). Es poden classificar els arguments en contra de la lliure elecció d'escola en tres grans grups.

En primer lloc, es veu l'elecció d'escola com una acció de classe, un comportament social i col·lectiu i una expressió de la desigualtat a la distribució de posicions socials (Orellana et al., 2018). Hi ha una estreta relació entre l'elecció d'escola i l'estructura de classes, les classes mitjanes i altes troben a l'elecció una estratègia per augmentar els seus avantatges, prioritats i privilegis assegurant-se així perpetuar la seva posició a l'estructura social i separar-se de sectors populars (Orellana et al., 2018). Aquestes característiques porten a Gewirtz et al. (1995) a catalogar la lliure elecció d'escola com un mecanisme de reproducció social.

En segon lloc, malgrat que l'elecció d'escola es justifica com un mecanisme per promoure la igualtat i l'equitat, s'ha demostrat que les famílies de major capital cultural, social, econòmic i acadèmic són les més beneficiades pels processos d'elecció, mentre que les classes populars les més perjudicades (Rambla, 2003; Orellana et al., 2018). Per tant, els processos d'elecció d'escola donen l'oportunitat a totes les famílies de triar escola, però són les de classes mitjanes i altes les que tenen un major coneixement dels mecanismes i sistemes i a la vegada un ventall més ampli de possibilitats d'elecció, esdevenint aquesta tria un procés asimètric i desigual (Gewirtz, 1995; Muusset, 2012; Bonal i Zancajo, 2020).

En tercer lloc, i relacionat amb els dos aspectes anteriors, les desigualtats inherents a la selecció d'escola, aquesta està lligada amb els processos de segregació (Bonal, 2019). Aquesta segregació s'explica tant pels efectes de la tria d'escola a l'equitat i la desigualtat social (Andrada, 2011), com pels processos de fugida de certs barris i d'evitació d'escoles, provocant la concentració i aïllament de l'alumnat vulnerable (Bonal i Zancajo, 2020). És a partir de l'avantatge de les famílies de classes socioeconòmiques més elevades que poden beneficiar-se dels processos i accedir a certes escoles vistes com "de major qualitat", mentre les classes més populars acaben triant escoles més pròximes (Alegre et al., 2010). Per tant, els processos d'elecció d'escola fomenten la classificació de l'alumnat i de les escoles (Gewirtz, 1995), provocant que en alguns casos la segregació escolar pugui superar fins i tot la segregació residencial (Rambla, 2003; Bonal, 2019).

En conclusió, són molts els autors i els estudis que mostren un benefici de les classes més benestants dels processos de tria d'escola, en conseqüència, no s'assoleixen els objectius plantejats amb aquesta (Rambla, 2003; Muusset 2012). Andrada (2011) afegeix a aquests supòsits una problemàtica de base que fomenta la desigualtat: l'entrada de lògiques de mercat al sistema educatiu fomenta de manera directa la competència, tant entre famílies com entre escoles, aspecte que provoca desigualtats, ja que a les lògiques de mercat sempre hi ha beneficiats, en aquest cas, les classes benestants, i perjudicats, les classes populars.

3.2 L'elecció d'escola a Barcelona

3.2.1 Introducció de l'elecció d'escola a nivell nacional

Després de l'època franquista a Espanya es comencen a aplicar diferents lleis per tal de modificar el sistema educatiu. El dia 6 de desembre de 1978 s'aprova la Constitució espanyola, un dels apartats més discutits va ser la del sistema educatiu, en aquests debats ja apareix la inquietud per la lliure elecció de centre, que acaba no detallant-se a la normativa, en canvi, sí que queda establerta l'educació i la llibertat com a drets fonamentals (de Puellas Benítez, 2017).

A partir de la Constitució, es comencen a aprovar diferents lleis que estableixen l'estructura del sistema educatiu i la lliure elecció de centre, però, és amb l'entrada en vigor de la Llei

Orgànica Reguladora del Dret a l'Educació (LODE) l'any 1985 que s'estableix la possibilitat de finançar centres privats amb fons públics, apareixent així les escoles concertades, dotant a les famílies de major possibilitat d'elecció de centres (de Puelles Benítez, 2017). Aquesta llei interpreta la llibertat de manera molt àmplia, possibilitant a les famílies l'elecció de centre, i estableix un seguit de criteris d'admissió (la proximitat, la renda anual i l'existència de germans matriculats a l'escola) als centres en cas de no haver-hi places suficients per a tot l'alumnat (Jáuregui, 2006; de Puelles Benítez, 2017; Bonal i Zancajo, 2019 i 2020).

Avui en dia, l'elecció de centre està regulada per la Llei Orgànica d'Educació (LOE) aprovada l'any 2006 (de Puelles Benítez, 2017). D'aquesta destaquen dos punts principals: en primer lloc, s'estableix que són les administracions educatives les que regulen l'admissió d'alumnes, per tant, són les comunitats autònomes les que posen en pràctica els mecanismes d'atribució de places segons el seu context concret i les necessitats d'aquest; i, en segon lloc, s'estableixen els criteris d'admissió generals a respectar (de Puelles Benítez, 2017). En conseqüència, l'elecció d'escola i els mecanismes d'atribució de places són dos aspectes generals per tota Espanya, però cada comunitat ha d'adaptar aquestes condicions generals al context concret de la seva àrea (Andrada, 2011; de Puelles Benítez, 2017; Vega-Bayo i Mariel, 2018).

Dins de l'estat espanyol i de Catalunya, en concret, Barcelona estableix el seu propi sistema d'elecció i atribució de centre educatiu per la seva excepcionalitat de context¹. Barcelona utilitza el sistema o mecanisme de Boston per atribuir i assignar les places escolars (Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques [ivàlua], 2020), explicat anteriorment a l'apartat de mecanismes d'assignació de places.

Aquest sistema d'atribució de places, usat a les diferents comunitats d'Espanya, implica l'ús de diferents estratègies per tal d'assegurar-se plaça a l'escola triada com a primera opció, ja que en cas de no entrar a la primera escola, es redueixen les possibilitats d'entrar a les altres (Calsamiglia, 2011). Per tant, molts cops no es tria com a primera opció l'escola preferida, sinó aquella on hi ha més possibilitats d'entrar, o les famílies limiten les seves opcions a escoles properes a les quals s'assegurin la puntuació per proximitat (Calsamiglia, 2011; Calsamiglia i Güell, 2018). Pel que fa al context de Barcelona, el consorci d'educació va veure la necessitat d'aplicar reformes per promoure un sistema d'elecció més equitatiu i fer

---

¹ Marc legislatiu: La Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona, el Decret 84/2002, de 5 de febrer, de constitució del Consorci d'Educació de Barcelona, el Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya i la Resolució EDU/507/2023, de 16 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya estableixen aquesta situació excepcional de la ciutat de Barcelona dins del territori català i donen les competències al Consorci d'Educació de Barcelona per aplicar a aquesta ciutat la normativa sobre la matrícula i l'assignació escolar (Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques, 2020).

front a les desigualtats relacionades amb aquest, sobretot pel que fa a la distribució de l'oferta de places (Bonal i Zancajo, 2019 i 2020).

3.2.2 La situació actual a Barcelona

La situació actual a Barcelona de tria d'escoles està marcada per les pautes establertes pel Decret 11/2021², no obstant això, el context territorial específic doten a la ciutat d'unes característiques específiques (ivàlua, 2020). Gràcies i a través d'aquesta autonomia donada a la ciutat, el consorci, els darrers anys ha aprovat algunes reformes com a resposta a les necessitats que presentava el sistema de tria de la ciutat (Bonal i Zancajo, 2019)

L'elecció d'escola a Barcelona fins al 2007 estava marcada per districtes, és a dir, el criteri de proximitat quedava emmarcat pels límits del districte on les famílies vivien (Bonal i Zancajo, 2019). Aquest sistema tenia dos grans problemes: hi havia una gran varietat d'escoles segons el districte i les famílies que vivien als límits del districte podien tenir moltes limitacions per cercar escoles properes al domicili (Calsamiglia, 2011).

Els anys 2007 i 2012 s'apliquen dues reformes que marquen la divisió actual de la ciutat en 29 zones d'influència o zones escolars que corresponen a barris o agrupacions d'aquests i ofereixen més places educatives que demanda hi ha (Bonal i Zancajo, 2019). A partir d'aquesta distribució, s'estableix el criteri de proximitat relacionat amb l'illa de cases, tenint totes les famílies la possibilitat de triar entre sis centre públics i sis concertats els quals corresponen al criteri esmentat anteriorment, per tant, la reforma del 2012 suposa duplicar el nombre d'escoles disponibles associades al criteri de proximitat com a resposta a les desigualtats existents entre zones (Calsamiglia, 2011; Bonal i Zancajo, 2019).

Malgrat les reformes establertes, que busquen una distribució i mapa escolar més equitatiu que fomenti la igualtat d'oportunitats i possibilitats de totes les famílies, no s'han acabat d'assolir aquests objectius (Bonal i Zancajo, 2019). Existeixen zones educatives amb una sobre oferta i altres amb una oferta inferior a la demanda, a la vegada, es concentra l'oferta d'escoles concertades i privades a certs barris, per tant, hi ha una desigualtat a la distribució d'escoles a zones educatives que té una relació directa amb la tria d'escola i de manera paral·lela a la segregació (Bonal, 2019). A més, tal com indiquen Bonal i Zancajo (2020),

---

² Marc legislatiu (Decret 11/2021 de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya): Aquest decret ordena el funcionament del procés d'assignació de places i el valor de cada un dels criteris de prioritat. El Decret 11/2021 és el que marca el pes de cada un d'aquests criteris, s'estableixen com a criteris generals: la presència de familiars al centre (40 punts), la proximitat al domicili (es poden aconseguir (de manera exclouent): 30 punts si el domicili està a l'àrea d'influència, 20 punts si és el lloc de treball, 15 punts si el domicili està al mateix districte o 10 punts si el domicili està al mateix domicili), la família com a beneficiari de la Renda Garantida de Catalunya (10 punts) o que l'alumne o un familiar tingui una discapacitat igual o superior al 33% (10 punts). Com a criteri complementari, les famílies nombroses o monoparentals obtindran 10 punts. Tots els punts aconseguits a aquests criteris se sumaran per determinar les assignacions de places seguint els principis marcats pel mecanisme de Boston. Totes les escoles han de reservar places específiques per NESE de tipus A (associades a discapacitats o trastorns) i B (per raons socioeconòmiques o socioculturals) que s'assignen de manera prèvia a les altres.

les reformes establertes busquen donar la possibilitat a les famílies de barris més pobres a sortir d'aquests, ans al contrari, la segregació escolar s'ha mantingut estable del 2006 al 2016, produint-se efectes de fugida de famílies més benestants d'alguns barris i d'evitació de centres (Bonal, 2019).

De manera paral·lela, el context concret de la ciutat de Barcelona i la situació actual en la qual ens trobem destaca per l'alta mobilitat escolar, és a dir, moltes famílies, principalment de classe socioeconòmica mitjana o alta i natives, escullen escoles de zones diferents de la de residència (Bonal i Zancajo, 2020). Aquesta mobilitat està relacionada amb la política aplicada a Barcelona, tant per la possibilitat de relacionar el criteri de proximitat amb el lloc de treball de les famílies, com per la distribució de places concertades i privades a certs barris (Bonal i Zancajo, 2019).

Per tant, l'elecció de tria a Barcelona està marcada per una distribució desigual de l'oferta i una alta mobilitat, sobretot de classes benestants (Bonal i Zancajo, 2019; ivàlua, 2020). A la vegada, existeix la tendència de no fer una tria amb criteris reals, és a dir, es fa una tria valorant les possibilitats d'entrar a certes escoles segons la baremació, els interessos o tries dels altres i les preferències familiars, en conseqüència, es fa una tria òptima per assegurar l'accés a algun dels centres escollits (Calsamiglia, 2011; Muusset, 2012; Calsamiglia i Güell, 2018; Bonal i Zancajo 2019 i 2020).

En conseqüència, la lliure elecció de centre a Barcelona està altament influenciada pel mecanisme d'atribució d'escoles que fomenta l'ús d'estratègies per optimitzar els resultats obtinguts (Calsamiglia, 2011) i per una distribució de zones educatives i àrees d'influència particular dins de l'estat espanyol i el català per les característiques específiques del territori (Calsamiglia, 2011; Bonal i Zancajo, 2019). Aquesta situació actual, lligada a les desigualtats inherents a la lliure elecció d'escola comentades a l'apartat anterior, és una de les principals causes de les desigualtats a la tria d'escola i de la segregació escolar a Barcelona, que actualment se situa uns punts per sobre de la residencial (Bonal, 2019).

3.2.3 Les famílies davant l'elecció d'escola a Barcelona

Com ja s'ha comentat anteriorment, l'elecció d'escola és una de les responsabilitats i preocupacions que tenen les famílies amb relació a l'educació dels seus fills (Vega-Bayo i Mariel, 2018). Tal com indiquen Alegre et al. (2010), "preocupar-se per les característiques de l'escola on s'inscriu al fill forma part de les línies d'acció "naturals" a través de les quals aquestes famílies despleguen el seu poder de conducció educativa de la seva descendència" (p. 44), per tant, l'elecció d'escola és una preocupació i una responsabilitat compartida per totes les famílies.

Dins del quasi mercat educatiu, el paper de les famílies esdevé el de consumidors o demanda, mentre que les escoles actuen com a oferta (Jáuregui, 2006). Aquestes posicions promouen una competència, tant entre famílies per optar al que consideren el centre més adequat, com entre les escoles, havent d'atraure i retenir als clients / famílies (Jáuregui, 2006; Muusset, 2012). Pren rellevant importància en aquestes posicions la qualitat educativa, concepte complex i vinculat a ideologies, creences i valors, i la imatge oferta per les escoles, en conseqüència, aquestes han de vendre el seu producte donant una bona imatge (Jáuregui, 2006). En aquest context de quasi mercat, les famílies han de cercar el centre més adequat i que ells consideren de major qualitat, aquest procés d'elecció esdevé complex i requereix l'ús d'estratègies i mecanismes, tant per accedir a la informació, com per assegurar-se l'assignació de l'escola que desitgen (Calsamiglia, 2011).

Per tant, les famílies, en la seva posició de consumidors, tenen la possibilitat de triar entre l'oferta disponible (Jáuregui, 2006). Tal com indica Villarroya i Escardíbul (2008), aquesta tria s'ha de fer tenint en compte també els mecanismes d'atribució de places, i en conseqüència les possibilitats d'entrar a l'escola que volen, així doncs, es fa clau conèixer aquests mecanismes, i també, l'oferta disponible. La informació de les escoles que les famílies tenen a l'hora d'escollir és molt diversa i està directament relacionada amb el seu context social i els seus cercles de relació (Sancho, 2008). Alegre et al. (2010) diferencien entre "vies calentes" i "vies fredes" a l'hora d'accedir a la informació. Les primeres fan referència a les xarxes socials de les famílies, és a dir, aquella informació no descriptiva que prové d'altres famílies, la imatge de l'escola al barri, amics... (Alegre et al., 2010), aquesta informació està lligada al context social de la família i a les seves xarxes de relació (Orellana et al., 2018). En canvi, les "vies fredes" d'informació fan referència als indicadors i registres oficials (Orellana et al., 2018), és a dir, tota aquella informació que no està condicionada per components socials, com poden ser puntuacions, proves, rendiment acadèmic, informació directa del centre... (Alegre et al., 2010), a aquest tipus d'informació Vega-Bayo i Mariel (2018) l'anomenen atributs observables, mentre que a l'anterior es refereixen com atributs intangibles.

A partir d'aquest accés a la informació, les famílies apliquen diferents criteris per tal de decantar-se per una escola, a continuació es descriuen els principals criteris de tria usats en el context de l'estat espanyol, català i concretament, a la ciutat de Barcelona.

3.2.3.1 Criteris de tria

A partir d'aquest accés a la informació, les famílies apliquen diferents criteris per tal de decantar-se per una escola, a continuació es descriuen els principals criteris de tria usats en el context de l'estat espanyol, català i concretament, a la ciutat de Barcelona.

Tal com indica Calsamiglia (2011), els criteris de tria d'escola estan relacionats amb els mecanismes d'assignació de places, així doncs, la tria queda influenciada per les possibilitats d'entrar a l'escola seleccionada. No obstant aquesta influència i limitació, hi ha criteris de tria o aspectes que serveixen a les famílies per decantar-se o descartar escoles, és el que Alegre et al. (2010) anomenen factors en positiu i en negatiu, respectivament. Més enllà d'això, Jáuregui (2006) estableix cinc variables que marquen la tria d'escola com són el projecte educatiu, els recursos del centre, aspectes relacionats amb actituds i sistema relacional, serveis de l'escola i variables generals (on s'inclou la imatge del centre), aquest autor, oblida com a criteris claus la proximitat del domicili i la tipologia d'escola, dos aspectes molt importants a la tira a Barcelona, tal com demostren diferents estudis (Sancho, 2008; Alegre et al., 2010; Calsamiglia, 2011; Calsamiglia i Güell, 2018; Bonal i Zancajo, 2020).

Seguint la idea anterior, la proximitat destaca com a criteri més important, aquest, no només és un criteri, sinó que en molts casos esdevé un requisit pel sistema d'atribució de places (Muusset, 2012). La majoria de les famílies limiten la cerca d'escoles entre aquelles amb les quals s'asseguren obtindrà el màxim de puntuació possible, per tant, escoles dins de l'àrea d'influència del seu domicili, o en grau més baix del seu lloc de treball o districte (Bonal i Zancajo, 2019). És, doncs, la proximitat al domicili, el criteri més valorat per totes les famílies a la tria d'escola (Alegre et al., 2010).

En segon lloc, la majoria de les famílies valoren el projecte educatiu aspecte clau a la tria (Alegre et al., 2010). Aquest ítem de tria està molt relacionat amb la imatge de l'escola, és a dir, les famílies en referir-se a projecte educatiu acostumen a entendre aquest com la manera d'ensenyar, les metodologies, l'organització de l'escola, el professorat... (Alegre et al., 2010), i per tant està directament relacionat amb la imatge que té l'escola, que queda influenciada pel context i les xarxes socials (Jáuregui, 2006; Muusset, 2012). L'estudi qualitatiu d'Alegre et al. (2010), mostra com molts cops, les famílies també inclouen la composició social del centre en aquest apartat. És a dir, es relaciona la composició d'aquest i el tipus d'alumnat que assisteix amb el projecte educatiu, evitant així parlar de composició social i fent ús de termes més políticament correctes (Alegre et al., 2010).

En tercer lloc, la presència de germans al centre és un altre aspecte valorat, però tal com passa amb la proximitat, és complex saber si aquest és un criteri real o respon a la comoditat de les famílies i a la reserva de places disponibles per aquests (Alegre et al., 2010). Més enllà d'aquest factor, el fet de tenir coneguts que assisteixen al centre esdevé un criteri de tria (Alegre et al., 2010), aspecte molt relacionat amb la importància donada a les xarxes socials a l'hora de triar centre (Orellana et al., 2018).

Destaquen com a factors molt valorats també els equipaments i instal·lacions, la possibilitat de cursar l'ESO a la mateixa escola i la titularitat d'aquesta (Alegre et al., 2010). Existeixen també altres criteris valorats per les famílies de manera més residual, per tant, es pot establir la proximitat, el projecte educatiu, la presència de germans al centre, els equipaments i instal·lacions, la titularitat de l'escola i la composició social d'aquesta com aspectes més rellevants per seleccionar un centre (Alegre et al., 2010).

De manera paral·lela, hi ha certes característiques de centres que condueixen a les famílies a evitar-los (Bonal, 2019), són criteris que permeten descartar escoles o factors en negatiu (Alegre et al., 2010). Entre aquests factors en destaquen quatre com a claus: la baixa qualitat del professorat, el projecte educatiu, el perfil de l'alumnat i la llunyania de casa (Alegre et al., 2010). Tal com indica Jáuregui (2006), la imatge que l'escola projecte és clau per atraure a l'oferta, d'aquesta manera, escoles que tinguin una mala imatge de professorat o projecte educatiu / maneres de fer, seran descartades per les famílies. Lligat a aquestes, la composició social de l'escola és també un factor clau a la tira, que com a factor en positiu no té tant pes, però sí que el té com a factor en negatiu (Alegre et al., 2010). Aquesta importància donada a la composició social està relacionada amb conductes d'evitació de certes escoles o l'efecte fugida de barris o territoris (Orellana et al., 2018), és a dir, hi ha certs centres que per la seva composició social (generalment, d'alta població estrangera o minories ètniques) queden descartats, sense tenir en compte altres variables (Bonal, 2019). Tal com indiquen Alegre et al. (2010), la composició social dels centres és un factor clau perquè és més observable que els aspectes pedagògics. Finalment, la llunyania del domicili esdevé un factor per descartar escoles, molt lligat aquest a la reducció de possibilitats de poder assistir-hi (Calsamiglia, 2011).

Tots aquests factors es relacionen entre ells i es prioritzen uns sobre els altres per, a partir de valorar les possibilitats, establir la tria d'escola (Alegre et al., 2010).

3.2.4 Les desigualtats a l'elecció d'escola a Barcelona

Com s'ha indicat al llarg de tot aquest marc teòric, l'elecció d'escola és un tema de controvèrsia a la societat, principalment per les desigualtats a aquest i les derivades. Aquestes es poden dividir en dos grans grups, les desigualtats a la posició de partida i les diferències als criteris de tria, aspecte d'estudi a aquest treball.

3.2.4.1 Desigualtats a la posició de partida

La importància donada al procés de tria i l'accés a la informació situa a les famílies en diferents posicions a l'hora d'escollir centre, aquestes desigualtats estan relacionades tant amb el capital instructiu i procedència de les famílies (variables individuals) i amb variables

dels contextos, a les quals s'inclou el perfil instructiu i percentatge d'estrangers del territori i l'oferta d'escoles privades i concertades (Alegre et al., 2010).

D'una banda, el grau de problematització derivat del procés de tria no és igual per totes les famílies, aquelles més benestants i natives viuen aquest amb majors inquietuds i preocupacions, produint-se fins i tot, un efecte contagi d'aquesta importància entre la població de cert territori o barri (Alegre et. al, 2010). Per tant, el grau de problematització de la tria d'escola, lligada a la composició del barri, marca el grau d'anticipació a aquesta tria i la preocupació, sent superior a barris on la composició social és de famílies benestants, en canvi, a barris amb més presència de famílies estrangeres o de nivells socioeconòmics més baixos la preocupació apareix més tard, tendència observada també a barris amb molta densitat d'escoles concertades (Alegre et al., 2010).

D'altra banda, l'accés a la informació i el coneixement dels mecanismes i sistemes no és igual per totes les famílies, en altres paraules, l'elecció de centre esdevé un procés molt complex i costos per les famílies, sent aquesta desconexió dels mecanismes una barrera i una font de desigualtat per famílies de nivells socioeconòmics i acadèmics inferiors (Feinberg i Lubiensku, 2008). Aquestes possibilitats d'accés a la informació i coneixement del sistema de tria i atribució de places, lligat amb l'anticipació del procés, beneficia a famílies de classes socioeconòmiques mitjana i elevada (Andrada, 2011; Alegre et. al, 2010).

A més, malgrat que totes les famílies tinguin la possibilitat i llibertat d'elecció d'escola, l'oferta pública ha de lluitar també amb la privada, dirigida a un sector de la població molt concret, per tant, el ventall d'escoles a escollir no és igual per totes les famílies a conseqüència de la convivència del sector públic i privat al sistema educatiu i de les possibilitats econòmiques de les famílies (Sancho, 2008; Villarroya i Escardíbul, 2008). Les famílies amb ingressos alts tenen més alternatives d'escoles a escollir, a les quals s'ha d'incloure escoles de pagament llunyanes al domicili, augmentant el ventall de tria (Sancho, 2008). En canvi, les famílies amb ingressos baixos acostumen a tenir menys opcions de tria limitant-se a escoles de barri, sense fixar-se tant en altres aspectes (Vega-Bayo i Mariel, 2018). Aquestes possibilitats d'elecció permeten a certs grups de famílies tenir majors alternatives a les d'optar, podent esquivar els mecanismes d'atribució de places de les escoles públiques i privades en cas de no ser beneficiats, i, per tant, poder arriscar-se a la tria (Alegre et al., 2010; Vega-Bayo i Mariel, 2018).

En conclusió, i tal com mostren diferents estudis (Alegre et al., 2010; Andrada, 2011; Calsamiglia, 2011; Muusset, 2012; Calsamiglia i Güell, 2018; Vega-Bayo i Mariel, 2018; Bonal i Zancajo, 2020), el procés de tria d'escola parteix amb desigualtats de base marcades pel desigual grau d'importància donat a l'elecció i a les possibilitats i oportunitats

d'accés a la informació de les escoles i els mecanismes d'atribució de places, sent les famílies amb un major nivell socioeconòmic les que parteixen amb un major avantatge a la tria. Bonal (2019) indiquen que aquesta distribució de l'oferta més enllà del sector públic, que promou l'efecte de fugida de certs barris i uns alts graus de mobilitat escolar derivat de l'oferta privada de les famílies de classes socioeconòmiques mitjanes i altes, i les diferències en la posició de partida són les principals causals de l'alta segregació educativa de la ciutat de Barcelona.

3.2.4.2 Diferències als criteris de tria³

Fins al moment s'ha parlat dels criteris de tria en general i de les desigualtats a l'elecció d'escola, a continuació es fa un breu resum de les diferències existents als criteris de tria segons el nivell socioeconòmic de les famílies i la seva procedència.

Tal com s'ha comentat, la proximitat és el criteri més valorat per totes les famílies, no obstant això, es veuen petites diferències segons el nivell instructiu, donant un major valor a aquesta les famílies de nivell instructiu i econòmic més baix, i sent superades aquestes pel valor atorgat per les famílies estrangeres (Alegre et al., 2010). Diferències més significatives es troben si es contempla aquest criteri de manera negativa, és a dir, la disposició de les famílies amb nivell socioeconòmic mitja o alt és molt superior al de les classes populars, aquest aspecte va lligat sobretot a la possibilitat de les primeres d'accedir a centres concertats o privats d'altres barris (Sancho, 2008; Muusset, 2012).

En canvi, les principals diferències es troben al projecte educatiu de centre, la titularitat pública de les escoles i, per tant, la gratuïtat i el fet de tenir amics o coneguts al centre (Alegre et al., 2010). Les famílies de nivell socioeconòmic mitja i alt donen gran importància al PEC i als aspectes acadèmics a l'hora de triar centre (Muusset, 2012), sent també aquest un factor per descartar-ne (Alegre et al., 2010). Pel que fa a la titularitat pública de les escoles i el fet de tenir amics o coneguts al centre es dona una tendència a la inversa, les famílies de classes socioeconòmiques populars donen més valor a aquests aspectes com a criteris de tria que les mitjanes i altes (Alegre et al., 2010). Com s'ha comentat, no totes les famílies tenen les mateixes possibilitats d'elecció d'escola, i el preu d'aquestes és un factor clau a la tria per aquelles amb menors recursos econòmics (Sancho, 2008). No obstant això, al parlar de titularitat de centre s'ha de tenir en compte la imatge d'aquests i les connotacions ideològiques i religioses que tenen (Jáuregui, 2006). Alegre et al. (2010) indiquen que els motius de la tria d'escola pública a classes populars va lligada al preu i a la proximitat del domicili, en canvi, les classes mitjanes i altes acostumen a cercar en valorar

---

³ Aquest aspecte és el centre de la investigació, a continuació es pren com a base estudis teòrics ja fets al territori, els quals seran comparats a la part pràctica amb els resultats obtinguts a la investigació, aportant amb la recerca d'aquest document una actualització de les dades i conclusions establertes prèviament.

aquest criteri la laïcitat de l'escola pública. Destaquen també les diferències pel que fa a la importància donada a la religió, els resultats acadèmics i la titularitat concertada, en tots tres casos, criteris molt més valorats per classes de nivell socioeconòmic mitjà i alt (Alegre et al., 2010).

Tanmateix, no es troben diferències circumstancials als criteris seguits per descartar escoles (Alegre et al., 2010). Si bé és cert que famílies amb nivell instructiu més baix i estrangeres situen la llunyania com a criteri en negatiu més important, els altres aspectes per descartar escola són similars en totes les famílies (Alegre et al., 2010).

En resum, els criteris a l'hora de seleccionar escola varien segons la classe socioeconòmica i nivell instructiu de les famílies (Vega-Bayo i Mariel, 2018). Entre aquestes diferències destaca una major valoració de la proximitat a mesura que disminueix el nivell socioeconòmic i una major valoració del projecte educatiu amb l'augment del nivell socioeconòmic i instructiu de les famílies (Alegre et al., 2010).

4. METODOLOGIA

L'estudi realitzat a aquest treball és una investigació educativa quantitativa descriptiva. S'ha triat aquest tipus d'investigació perquè, tal com indica Bisquerra (2004), permet donar una imatge general de la variable que se cerca a partir de l'extracció i anàlisi de dades de manera descriptiva, per tant, es pretén descriure els criteris de tria d'escola per part de les famílies. De manera paral·lela, la investigació també es focalitza en el nivell instructiu i la procedència de les famílies, així doncs, a partir de la investigació descriptiva, es poden agrupar aquestes segons el seu nivell instructiu per valorar els diferents criteris de tria usats i cercar diferències entre aquests.

En resum, la investigació que es presenta a continuació és de tipus quantitativa descriptiva tenint en compte diferents variables i buscant oferir informació descriptiva dels criteris de tria d'escola relacionant-los amb altres factors.

4.1 Instruments

L'instrument utilitzat per dur a terme l'estudi és un qüestionari, fet amb la plataforma virtual Google Forms, dividit en dues parts: una primera de preguntes d'aproximació per poder conèixer a la família i extreure informacions d'aquesta, i una segona relacionada amb els criteris de tria d'escola. La tira d'aquest instrument es fonamenta amb les bases teòriques establertes per Bisquerra (2004), el qual estableix el qüestionari com un instrument útil per fer investigacions descriptives de variables concretes i recollir dades de manera quantitativa en general. A partir del qüestionari s'estudien dues variables, una a cada part d'aquest.

D'una banda, en primer lloc es fa una contextualització de les famílies com es pot veure a l'Annex 1. A aquest apartat es vol explorar sobre el nivell instructiu i l'origen de les famílies:

1. Capital instructiu: nivell d'estudis més alts finalitzats per la mare o el pare (Alegre et al., 2010). Aquest capital instructiu, seguint la classificació establerta per Alegre et al. (2010) s'ha classificat en: estudis obligatoris o inferiors, el nivell més alt d'estudis finalitzats són els obligatoris o inferiors (sense estudis, EGB o l'ESO); estudis postobligatoris no universitaris, estudis no obligatoris no universitaris (Batxillerat, BUP, FP, Grau Mitjà i superior); i estudis universitaris o superiors.
2. La procedència: podent ser estrangers o autòctons / nadius (incloent en aquest grup tot l'estat espanyol). També existeix la possibilitat que un progenitor sigui estranger o autòcton.

Dins d'aquesta contextualització també s'explora les possibilitats de tria d'escola més enllà de l'àrea d'influència, l'edat dels infants i la presència de més fills/es.

D'altra banda, el gran pes de l'enquesta està centrat en els criteris d'escola. Per elaborar aquest apartat, s'ha pres de referència el qüestionari utilitzat a l'estudi d'Alegre et al. (2010), agafant d'aquest la idea d'indagar sobre factors de tria en positiu i negatiu i els criteris a escollir per les famílies. Tanmateix, el qüestionari d'aquest estudi introdueix altres criteris no mencionats per Alegre et al. (2010). Aquest apartat es divideix en quatre dimensions diferents: Dimensió coneixement del mecanisme i probabilitats de tria d'escola; els criteris de tria d'escola en positiu, classificats per prioritats, aportant una nova informació que a l'estudi d'Alegre et al. (2010) no es té en compte; els criteris de tria en negatiu; i la tria final d'escola. Els criteris de tria a escollir han estat seleccionats prenent com a referència la contextualització teòrica i estudis previs (Jáuregui, 2006; Sancho, 2008; Alegre et al., 2010; Andrada, 2011; Calsamiglia, 2011; Muusset, 2012; Calsamiglia i Güell, 2018; Bonal i Zancajo, 2020).

La validació del qüestionari s'ha dut a terme per la cap d'estudis de l'escola Decroly de Barcelona i la de l'escola Pau Vila, la doctora i docent de la Universitat de Barcelona Marta Venceslao i la mestra i doctora en recerca i diagnòstic a educació Carolina Quirós.

4.2 Mostra⁴

La població a la qual va dirigit l'estudi són famílies de Barcelona amb fills nascuts l'any 2018 (infants d'I4), 2019 (infants d'I3), 2020 (infants d'I2) i 2021 (infants d'I1). S'ha seleccionat aquest ventall d'edats prenent de referència infants nascuts a l'any 2020, les famílies dels quals fan la preinscripció aquest any, i establint un marge de dos anys per sobre i un any per sota per poder arribar a més famílies, ja que es considera que en aquestes franges són a les quals es tenen més presents els criteris que es van utilitzar, que s'han utilitzat o s'utilitzaran.

Per tant, la mostra amb la qual s'ha treballat ha estat un total de 110 famílies, a la dreta es pot veure la distribució de les edats, de diferents districtes de Barcelona. De les quals un 80,2% de les famílies són de nacionalitat espanyola, un 14,3% procedeixen de països de Sud Amèrica i un 5,5% de països d'Europa. La distribució de la mostra entre barris està força equilibrada destacant en major nombre famílies del barri de Sants-Montjuïc, Gràcia i Les Corts.

4.3 Procediment de recollida de dades

Com s'ha indicat anteriorment, l'instrument utilitzat per dur a terme l'estudi és un qüestionari de Google Forms (en línia). La selecció de la mostra i recollida de dades s'ha fet seguint la tipologia mostreig causal o per accessibilitat, a partir de fer arribar el qüestionari a diferents famílies a les quals es tenia accés i a escoles bressol i llar d'infants de Barcelona. El

---

⁴ A l'annex 2 es mostra la descripció de la mostra a través de gràfiques.

procediment d'enviar els qüestionaris s'ha fet a través de la difusió d'aquest per xarxes socials personals (Whatsapp i Instagram de la investigadora i familiars) i públiques (l'Instagram d'una botiga de roba infantil, dues ludoteques de Barcelona i un compte de consells per la criança); i de manera paral·lela, es va fer arribar l'enquesta a diferents escoles bressol i escoles d'educació infantil, rebent només resposta d'un centre d'Educació Infantil i Primària del barri de Sarrià-Sant Gervasi i d'una escola Bressol del barri de Sants.

En tot moment s'ha avisat a les famílies de la finalitat de la recerca, l'àmbit acadèmic i l'anonimat d'aquesta.

4.4 Procediment i tipus d'anàlisi

A partir de les respostes obtingudes i arribant a un nombre desitjat, situat per sobre de les 100 respostes, s'ha tancat el qüestionari i s'han passat a analitzar els resultats.

En primer lloc, s'ha indagat sobre els participants, establint i definint la mostra que ha participat pel seu origen, fills/es, barri on viuen i nivell instructiu. A través d'aquest procediment s'ha pogut fer una descripció de la mostra per després analitzar les respostes en detall.

En segon lloc, s'ha fet un anàlisi de les dades en general a partir de les respostes obtingudes amb la plataforma Google Forms i l'Excel. La plataforma online usada recull automàticament les dades, fent un recompte de cada resposta i generant un full Excel amb cada una dels qüestionaris fets. Per tant, a partir de les dades s'ha realitzat un anàlisi quantitatiu descriptiu, per tal de poder fer-ne aquest, primer s'ha fet un recompte de dades de cada ítem a estudiar, primer pas per fer una anàlisi quantitativa descriptiva (Bisquerra, 2004), per exemple, s'ha recomptat el total de famílies que han triat "x" criteri com a primera opció. Un cop recomptades les dades, recollides en taules específiques, d'una banda, s'han valorat les famílies a favor de la tria, el coneixement dels mecanismes d'atribució de dades i la influència d'aquests. D'altra banda, s'han passat a analitzar de manera quantitativa la valoració de cada criteri de tria a cada pregunta i després de manera general, és a dir, la suma de criteris. A partir d'aquest anàlisi s'han creat les taules corresponents, per tal d'agrupar els criteris segons la qualificació extreta, aspecte clau a les investigacions quantitatives (Bisquerra, 2004), i fer gràfiques per facilitar i ajudar a la comprensió. El mateix procés s'ha seguit amb els criteris en negatiu, en aquest cas, ha estat un procediment més senzill pel fet de només haver-hi dues preguntes al respecte. Finalment i dintre d'aquest procés, s'ha fet el recompte de famílies que han dut als infants a escoles de fora de l'àrea d'influència o districte i a la ubicació on els han portat.

En tercer lloc, s'han passat a analitzar els resultats a través de l'agrupació segons categories de la mostra. D'una banda, s'han establert tres grups segons el nivell instructiu màxim d'un dels seus membres: famílies amb estudis universitaris o superiors, postobligatoris no

universitaris (batxillerat, BUP, graus mitjà, superior o FP) o obligatoris (primària, ESO i/o EGB). Dintre de cada un d'aquests grups s'ha fet el recompte manual de respostes establint valors absoluts i relatius per tal de descriure les tendències observades a cada grup i respecte el total. D'altra banda, s'ha dividit la mostra entre famílies natives i estrangeres (sense tenir en compte el seu nivell instructiu), tornant a fer en aquest cas el recompte per cada grup i descrivint les diferències gràficament i per escrit.

Els recomptes de les respostes s'han fet de manera automàtica, en el cas de preguntes que només accepten una resposta i manual per aquelles preguntes multi resposta o preguntes obertes. Les dades obtingudes en valors absoluts s'han recollit i organitzant en taules podent cercar valors relatius a partir d'aquestes (percentatges) a través del programa Excel o formules manuals. Les diferents gràfiques estan creades amb el programa Excel.

Finalment, les dades obtingudes i l'anàlisi descriptiva d'aquestes s'ha comparat i posat en sintonia amb investigacions prèvies.

5. RESULTATS

5.1 Anàlisi dels resultats

A continuació es presenten els resultats de la investigació en dos grans blocs: els resultats genèrics i els resultats segons el nivell instructiu i l'origen.

5.1.1 Anàlisi general

La primera dimensió valorada fa referència a la situació i opinió de les famílies respecte a l'elecció d'escola⁵. L'estudi mostra que el 92,7% de les famílies estan a favor de la possibilitat de triar escola pública (figura 4), aquest percentatge es redueix en un punt respecte a famílies que coneixen el funcionament de tria, sent només un 9,1% les famílies que no coneixen el funcionament del mecanisme d'atribució de places (figura 5). Del 90,1% de les famílies que coneixen el funcionament, un 66% admeten que aquest ha influït en la tria d'escola (figura 6), tal com indica Calsamiglia (2011) el mecanisme d'atribució de places influencia a les decisions de les famílies. Lligat amb aquest aspecte i la importància de la proximitat a l'atribució de places, només una minoria (35%) han valorat escoles fora de l'àrea d'influència, en contra de les suposicions de Bonal i Zancajo (2020), s'inclou en aquestes valoracions, no només escoles concertades o privades, sinó també públiques en un percentatge similar. Malgrat aquesta valoració inicial, a la tria final només un 11,8% de les famílies escullen escola fora de l'àrea d'influència o del districte (figura 6), seleccionant en quasi tots els casos escoles privades o concertades de Sàrria Sant Gervasi, aspecte que mostra, tal com indica Bonal (2019)⁶, la distribució desigual d'escoles i la sobre oferta a certs barris per l'alta densitat d'escoles concertades o privades, com es el cas del barri mencionat.

Respecte a la segona dimensió (criteris de tria en positiu)⁷ les famílies valoren com a criteri de tria per escollir escola el projecte educatiu (61,8%), mentre que per darrere queden la proximitat al domicili (16,4%), la titularitat pública (7,3%) i la presència de germans, familiars o amics al centre (7,2%). A la taula 1 es mostra la valoració segons prioritat de cada un dels criteris, a la qual es pot veure com un 96,4% de les famílies han marcat el projecte educatiu com a criteri per triar escoles i un 85,4% ho han fet amb la proximitat al domicili. Aquests resultats coincideixen amb els estudis d'Alegre et al. (2010) i Muusset (2012), però donen una nova mirada establint el projecte educatiu com a aspecte més valorat per sobre de la proximitat, no obstant això, tal com indica Calsamiglia (2011) i en vista de les respostes donades al fet de mirar escoles més enllà de l'àrea d'influència, es pot deixar

---

⁵ A l'annex 3 es troben les diferents representacions gràfiques i figures corresponents a les respostes d'aquesta dimensió.

⁶ La distribució desigual de les escoles a barris és doncs una de les causes d'aquesta segregació que fa que hi hagi una diferència d'oportunitats i possibilitats de tria segons el barri i, a la vegada, provoca un efecte fugida de certes zones cap a altres amb oferta concertada i privada, com Sarrià, de les famílies més benestants (Bonal, 2019).

⁷ A l'annex 4 es troben les figures i representacions gràfiques d'aquests resultats.

entreveure que moltes famílies no valoren tant la proximitat com a criteri, ja que la seva tria es limita a les escoles marcades dintre de l'àrea d'influència o districte.

Se situen darrere dels criteris anteriors les instal·lacions, recursos i espai, la titularitat pública, el perfil de l'alumnat (composició social) i la presència de familiars (incloent-hi germans), amics o coneguts al centre, resultats que van en sintonia amb els estudis previs de Jáuregui (2006), Alegre et al. (2010) i Muusset (2012). Aquest conjunt de criteris que les famílies valoren per sota de la proximitat i el projecte, Vega-Bayo i Mariel (2018) els classifiquen com a tangibles, atorgant-los una especial importància, ja que són allò que es veu. Entre tots aquests, destaca la importància donada a les instal·lacions com a criteri secundari, situant aquestes en la tercera posició general, Jáuregui (2006) explica que aquestes són un factor molt usat per les famílies per acabar-se decantant per una escola o altra després de revisar els altres ítems. Finalment, es valoren també l'equip docent, la possibilitat de continuar la primària i ESO i la laïcitat de l'escola. Per tant, els resultats obtinguts van en sintonia amb les investigacions prèvies, però hi ha diferències pel que fa a les preferències i prioritats.

Taula 1: Criteris de tria segons prioritat i proporció total

Criteris de tria	Prioritat 1	Prioritat 2	Prioritat 3	Altres	Total
<i>Projecte educatiu</i>	61,80%	18,20%	11,80%	5,20%	97,00%
<i>Proximitat</i>	16,40%	32,70%	18,20%	20,80%	88,10%
<i>Instal·lacions</i>	0,90%	7,30%	12,70%	38,50%	59,40%
<i>Titularitat pública</i>	7,30%	8,20%	17,30%	14,60%	47,40%
<i>Perfil alumnat</i>	0,90%	11,80%	7,30%	21,90%	41,90%
<i>Familiars o amics al centre</i>	7,30%	5,50%	6,40%	21,90%	41,10%
<i>Continuïtat primària/ESO</i>	0,90%	5,50%	7,30%	22,90%	36,60%
<i>Escola laica</i>	0,90%	1,80%	6,40%	26%	35,10%
<i>Equip docent</i>	0,90%	5,50%	7,30%	20,80%	34,50%

En canvi, respecte als criteris per descartar escoles (dimensió 3⁸) destaca el fet que les escoles siguin religioses, sent escollit aquest criteri per un 31,8% de les famílies, per darrere queden el projecte educatiu (25,5%), el perfil de l'alumnat / composició social (10,9%) i la proximitat al domicili (9,1%), com es pot observar a la figura 1 (a sota de l'escrit). Si es valora el conjunt de totes les opcions, no només el criteri principal, quasi un 80% de les famílies valoren que l'escola sigui religiosa com un aspecte per descartar-la i un 65% el seu projecte educatiu. Mentre que quasi un 30% de les famílies destrien escola per titularitat concertada o privada d'aquesta, el perfil de l'alumnat i/o la proximitat. És un aspecte a valorar i qüestionar la importància donada al fet que les escoles siguin laïques, ja que en teoria, totes les escoles públiques ho són, és per tant, la religió un aspecte que impulsa a les famílies a triar centres públics? Hi ha una desconeixença general del fet que totes les

⁸ Les representacions gràfiques i taules d'aquesta dimensió es troben a l'Annex 5.

escoles públiques són laiques?⁹ També són aspectes a valorar les instal·lacions, l'equip docent i els resultats acadèmics. Es veu doncs un desacord amb l'estudi d'Alegre et al. (2010) que situaven el fet que l'escola fos religiosa com un criteri residual per descartar escoles. En canvi, es troba una coincidència pel que fa a el projecte educatiu, la proximitat i el perfil de l'alumnat, sent l'equip docent i els resultats acadèmics dos criteris secundaris a l'hora de descartar escola, resultats contraris als postulats de Jáuregui (2006).

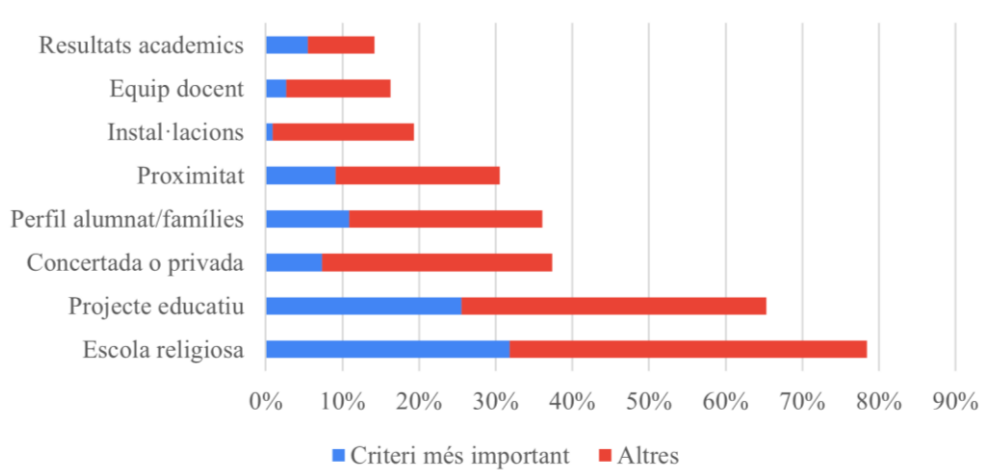

Figura 1: Criteris per descartar escola (Font: creació pròpia)

5.1.2 Anàlisi dels resultats segons nivell instructiu i origen¹⁰

A continuació es presenta l'anàlisi dels resultats obtinguts en relació amb el nivell instructiu i origen, eix central de la recerca.

En primer lloc, respecte al coneixement del mecanisme d'atribució de places, mentre un 90,1% del total de les famílies coneixen aquest, en el grup de famílies amb estudis obligatoris o postobligatoris no universitaris es redueix a un 65% de les famílies, es veu doncs una desviació de més de dos punts respecte al total, tal com indica Andrada (2011) aquests mecanismes sovint es veuen com un aspecte llunyà i complicat per les famílies menys instruïdes. De manera paral·lela, també es troben diferències pel que fa a la valoració d'escoles fora de l'àrea d'influència o districte. Si en valors totals un 36% de les famílies valoraven altres escoles, si s'analitza cada grup, s'observa que un 40% de les famílies amb estudis universitaris valoren escoles més enllà de l'àrea d'influència o districte, mentre que a famílies amb estudis postobligatoris no universitaris aquesta proporció es redueix al 22%, reduint-se fins a un 0% a les famílies amb estudis obligatoris. Per tant, els resultats mostren com les possibilitats d'elecció d'escola es redueixen a mesura que disminueix el nivell instructiu de les famílies (Sancho, 2008; i Vega-Bayo i Mariel, 2018). En canvi, un 30% de les famílies estrangeres valoren altres escoles, no obstant això, només un 7,5% es decanten

⁹ Aquests dubtes i aquest criteri de tria en negatiu poden donar pas a futures investigacions.

¹⁰ Les gràfiques corresponents a aquest apartat es troben a l'Annex 6.

per escoles de fora la zona d'influència. Respecte a aquest aspecte, correspon a un 11,8% del total dels enquestats el percentatge de famílies que trien escola fora de l'àrea d'influència, sent aquestes en la seva gran majoria (totes excepte dues) famílies amb estudis universitaris. Aquests primers aspectes, com indiquen Sancho (2008), situen a les famílies en posicions diferents davant la tria d'escoles.

En segon lloc, si es passen a valorar i analitzar els resultats obtinguts, també s'hi troben diferències circumstancials. Pel que fa al criteri de tria més important o valorat en primera opció, les famílies amb estudis obligatoris (el 100% de la mostra) donen més importància a la proximitat que les d'estudis postobligatoris no universitaris o universitaris, entre les quals predomina la tria segons projecte educatiu, com es veu a la figura 2. Tots dos grups tenen resultats molt similars pel que fa a la distribució de criteri més rellevant (figura 2), no obstant això, entre aquests dos grups destaca el nombre més gran de famílies amb estudis postobligatoris no universitaris que valoren el fet de tenir familiars o amics al centre (un 14,3%) respecte a les d'estudis universitaris (un 6,45%). Finalment, les famílies estrangeres valoren quasi en la mateixa proporció la proximitat que el projecte, situant-se en una posició intermèdia dels dos grups comentats. En canvi, la proporció de famílies que valoren com a criteri destacat la composició social i a la presència de familiars i amics augmenta respecte al total de la mostra, tal com indica Orellana et al. (2018), és entre els mateixos estrangers i immigrants que es produeix un efecte d'evitació d'aquests, però a la vegada, se cerquen o es decanten per escoles on tinguin coneguts per facilitar la inclusió.

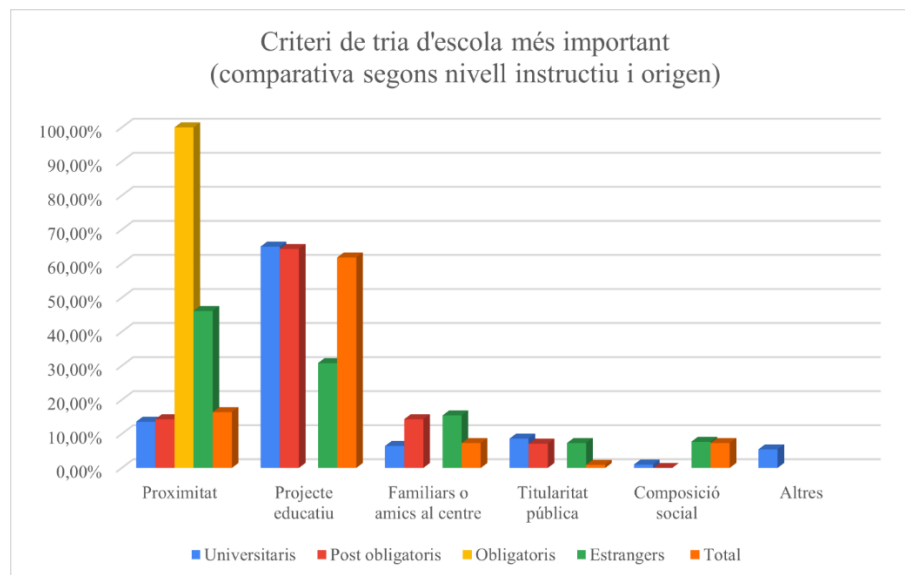

Figura 2: Comparativa criteris de tria (Font: creació pròpia)

En tercer lloc, pel que fa als criteris de tria en negatiu o els criteris per descartar escoles, també es troben diferències tant entre el nivell instructiu com en l'origen, com es mostra a la figura 3. D'una banda, les famílies amb estudis obligatoris valoren com criteri principal per descartar escola la proximitat/llunyania al domicili, i en segon lloc, el perfil de

l'alumnat, en canvi, famílies amb estudis postobligatoris no universitaris i universitaris destaquen la religió de l'escola i el projecte educatiu, quedant un punt per sota el perfil de l'alumnat. Aquesta diferència Orellana et al. (2018) la justifiquen com un possible efecte fugida o evitació de famílies amb menor nivell instructiu del seu barri i entorn per tal de donar oportunitats als seus fills d'assolir major grau acadèmic. De manera paral·lela, s'observa una major valoració de les famílies d'estudis postobligatoris no universitaris de la qualitat de l'equip docent per sobre de les famílies universitàries, les quals utilitzen la proximitat, la titularitat i els resultats acadèmics com a criteris per descartar escola. Aquestes troballes són contràries a les indicades per Alegre et al. (2010), els quals situen els criteris de baixa qualitat de professorat i resultats acadèmics com aspectes molt importants per famílies amb major nivell instructiu, en canvi, la proximitat i titularitat són més valorades al seu estudi per les famílies amb menor grau d'estudis acadèmics. D'altra banda, pel que fa als resultats de famílies estrangeres destaca el criteri d'escola religiosa i la proximitat, aquest, esdevé un aspecte clau per aquestes en tenir menys xarxes socials que els ajudin a la cura dels fills que les famílies natives (Orellana et al., 2018). Els altres criteris es valoren en proporcions molt similars al total de la mostra, exceptuant el projecte educatiu queda per aquestes famílies en una segona posició.

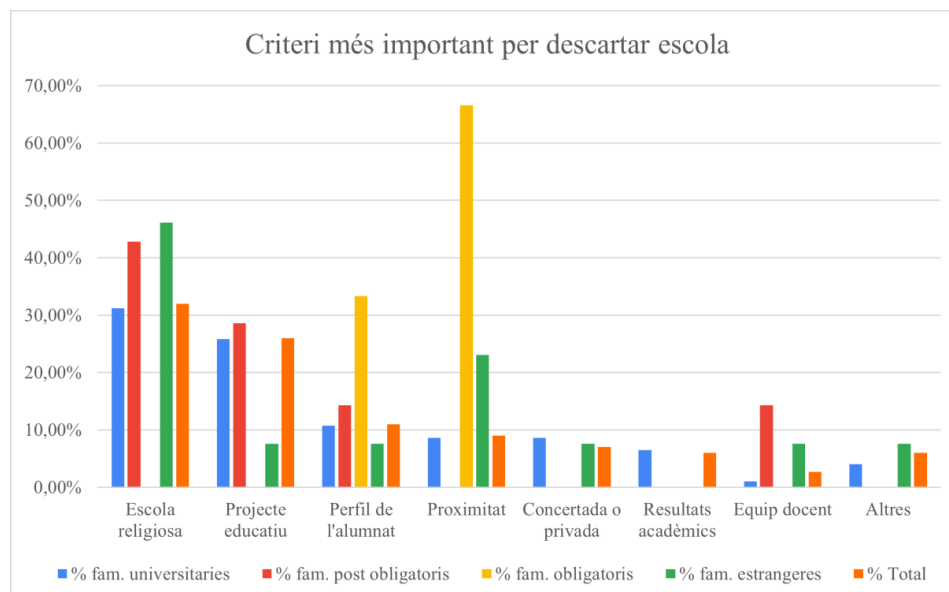

Figura 3: Comparativa de criteris per descartar escola (Font: creació pròpia)

6. CONCLUSIONS

La investigació portada a terme mostra a grans trets el funcionament de tria d'escoles a Barcelona i els criteris usats per les famílies per dur-la a terme, a la vegada que s'estudia les desigualtats que comporta aquest mecanisme o sistema.

En primer lloc, es conclou una diferència de les famílies a la seva posició de sortida a l'hora de triar escola. L'estudi confirma el menor coneixement del mecanisme de tria entre aquelles famílies amb un nivell instructiu més baix i procedents d'altres països, tal com indiquen Sancho (2008), entre d'altres. Situació de desavantatge a la qual cal afegir un nombre de possibilitats a la tria, és a dir, a menor nivell instructiu menor és la tendència de fixar-se o valorar escoles fora de l'àrea d'influència, per tant, són les famílies de nivell instructiu més elevat a les quals es troba major mobilitat i conductes d'evitació de centre o fugida de barris.

En segon lloc, la importància donada a cada criteri de tria i aquells valorats és diferent segons el nivell instructiu. En aquest cas, s'ha trobat que famílies amb només estudis obligatoris donen major importància a la proximitat, mentre que aquelles amb major nivell instructiu valoren més el projecte educatiu. Aquesta conclusió permet comprovar la hipòtesi inicial 2. De manera paral·lela, s'han trobat diferències destacables en el pes que té la presència de familiars i amics a famílies amb menor nivell instructiu i estrangeres, conclusió a la qual s'arriba a estudis anteriors i relacionades amb les vies "calentes" de coneixement de centres exposades per Jauregui (2006).

En resum, la investigació duta a terme permet confirmar les dues hipòtesis inicials. A grans trets els resultats coincideixen amb els estudis previs realitzats aportant idees i mirades diferents gràcies a la valoració i jerarquització dels criteris. Es veu, per tant, la influència que exerceix el nivell instructiu a la posició inicial de les famílies per triar escola i als criteris usats, sobretot pel que fa la prioritat de criteris.

Pel que fa als objectius, al llarg del treball s'ha pogut assolir l'objectiu general establert: "analitzar els criteris seguits per la tria d'escola a I3 segons el nivell acadèmic / instructiu de les famílies a Barcelona". Durant aquest s'ha estudiat i indagat de manera teòrica sobre el mecanisme d'atribució de places i els processos de selecció d'escola i els criteris de tria, a la vegada que s'ha conegut a través d'estudis i antecedents les desigualtats derivades de la tria. Amb la part teòrica, s'ha dut a terme un estudi sobre aquests, aspecte que ha donat l'oportunitat d'analitzar els criteris de la mostra segons el nivell instructiu i origen de les famílies. Per poder assolir aquest objectiu es van establir tres d'específics que han guiat l'elaboració del treball i la investigació realitzada.

Respecte al primer objectiu específic: "identificar els criteris de tria d'escola i nivell acadèmic i cultural a través de qüestionaris", ha tingut un assoliment complet. El disseny d'un instrument, en aquest cas un qüestionari, ha estat molt útil i eficaç per poder identificar els criteris de tria, els quals s'han analitzat i identificat a través de l'anàlisi dels qüestionaris.

A partir de l'objectiu anterior, s'ha fet front al segon objectiu específic: "comparar les diferents posicions de les famílies a la tria d'escola de les famílies de Barcelona". Aquesta comparació s'ha fet a partir de la recollida de dades i l'anàlisi d'aquestes, podent establir diferents posicions a la tria i corrents en aquesta, s'ha pogut comprovar com algunes famílies se situen en una situació privilegiada i d'avantatge abans de la tria pel major coneixement del sistema i les seves oportunitats a la selecció d'escola. De manera paral·lela, durant la tria, s'han identificat dues corrents: una més centrada en el projecte educatiu, i una altra en la proximitat.

Finalment, l'últim objectiu plantejat: "relacionar els criteris de tria d'escola amb el nivell instructiu de les famílies a partir dels resultats de qüestionaris" també s'ha assolit de manera molt satisfactòria, però amb certes limitacions. És a dir, la tasca de recollida de dades i anàlisi d'aquestes ha permès relacionar els criteris amb el nivell instructiu trobant certes tendències dintre de cada grup classificat. Malgrat haver assolit aquest objectiu, no se sap si els resultats observats són una tendència de la mostra o es pot generalitzar. És a dir, pel que fa al treball, s'ha assolit aquest objectiu, però han aparegut certes limitacions en relació amb aquest.

Seguint amb la idea anterior, l'assoliment dels objectius i la comprovació de les hipòtesis la investigació realitzada ha topat amb diferents limitacions i dificultats, i a la vegada, permet obrir nous interrogatoris i vies de desenvolupament.

D'una banda, l'estudi s'ha fet amb una mostra de 110 famílies, malgrat que aquest nombre se situa per sobre dels límits marcats per Bisquerra (2004) per dur a terme una investigació quantitativa educativa, hagués estat més positiu poder obtenir un major nombre de respostes. Cal sumar a aquesta limitació que la mostra ha estat poc diversa, és a dir, la gran majoria de famílies les podem classificar dintre del grup de nacionals amb estudis universitaris, quedant una mostra molt reduïda sobretot de famílies amb estudis obligatoris. Aquests aspectes dificulten saber si els resultats aconseguits són representatiu de la població en general o són només una tendència de la mostra, per tant, a falta de poder ampliar la recerca els resultats s'han de veure com una tendència. Lligada a aquesta limitació de mida de la mostra cal afegir les dificultats per fer-ne difusió i arribar a famílies. Relacionat amb l'aspecte anterior, el fet de distribuir el qüestionari de manera en línia ha pogut provocar que aquest només arribi a un tipus de població amb característiques concretes i similars. Finalment, el fet de ser una investigació quantitativa no ha permès aprofundir al màxim en els criteris, sinó que

s'ha presentat una anàlisi de manera descriptiva que no interroga ni justifica les eleccions seleccionades per les famílies.

D'altra banda, l'estudi en si i les limitacions descrites obren nous interrogants i propostes d'investigació. En primer lloc, apareix l'interrogant sobre com els arriba la informació relativa a les escoles, procés de tria i mecanismes d'atribució de places a les famílies. Com s'ha vist al llarg de la investigació no totes les famílies parteixen en la mateixa posició a l'hora d'escollir escola (Jauregui, 2006; Sancho, 2008, Alegre et al., 2010; Orellana et al., 2018; Bonal i Zancajo, 2020), la investigació presentada es fixa en el coneixement del mecanisme d'atribució de places, aspecte clau a la tria (Calsamiglia, 2011), però apareix el dubte d'on més es troben aquestes desigualtats de base al procés. D'aquest interrogant, apareix també la proposta de poder dissenyar un anual per les famílies, crear comissions d'ajuda a aquestes, cursets o xerrades de formació, figures a les escoles per acompanyar a aquestes... En segon lloc, a aquest treball s'han investigat els criteris de tria segons l'ordre d'importància donat, però caldria poder, a través d'un estudi qualitatiu, conèixer la justificació de la importància donada a cada criteri i els arguments de les famílies davant d'aquests, tal com expliquen Alegre et al. (2010) a la seva investigació, a través de l'estudi qualitatiu es donen noves visions i respostes alternatives no valorades al quantitatiu. Per tant, a partir dels resultats s'obre la possibilitat de poder valorar i conèixer les raons per les quals cada família o si més no, cada grup de famílies escull i prioritzar certs criteris. En tercer lloc, l'estudi realitzat obté uns resultats pel que fa a els criteris en negatiu diferents dels trobats en anteriors, per exemple la investigació d'Alegre et al. (2010), en conseqüència, apareix l'interrogant sobre si la valoració del criteri de la religió per descartar escoles és una tendència trobada a la mostra o un aspecte valorat de manera global per les famílies? Aquesta mateixa qüestió seria extrapolable a tot l'estudi i va lligada amb les limitacions comentades anteriorment.

En resum, l'estudi dut a terme ha tingut certes limitacions que fan que no es puguin generalitzar les tendències observades, no obstant això, aquestes són a la vegada nous interrogants i mirades en les quals indagar per poder explorar la temàtica a fons i no només de manera quantitativa i descriptiva, sinó des d'un enfocament qualitatiu que permeti entendre els arguments de les famílies a la tria.

BIBLIOGRAFIA

- Alegre, M. A., Benito, R., Chela, X. i González, S. (2010). *Les famílies davant l'elecció escolar*. Polítiques.
<https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/1/3/4/4/w/u/a/q/9/528.pdf>
- Andrada, M. (2011). Libertad de elección escolar, mecanismos de atribución de plazas y preferencias familiares: una evaluación a partir de criterios de equidad. *Profesorado. Revista de currículum y formación del profesorado*, 12(2).
<https://www.ugr.es/~recfpro/rev122ART2.pdf>
- Bisquerra, R. (2004). *Metodología de la investigación educativa*. La Muralla.
- Bonal, X. (2019). Planificació educativa i segregació escolar a Barcelona. *Barcelona Societat*, 24, 14-24.
https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/revista/08_en_profunditat_xavier_bonal_bcn24_cat.pdf
- Bonal, X. i Zancajo, A. (2019). *Equivalència territorial en la planificació educativa a Barcelona: Diagnòstic i propostes*. Consorci d'Educació de Barcelona.
- Bonal, X. i Zancajo, A. (2020). Elección de escuela, movilidad y segregación escolar del alumnado vulnerable en Barcelona. *REICE: Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 18(4), 197-218.
<https://doi.org/10.15366/reice2020.18.4.008>
- Calsamiglia, C. (2011). Triar escola a Espanya: teoria i evidència. *Els opuscles del CREI*, 29.
- Calsamiglia, C. i Güell, M. (2018). Priorities in School Choice: The Case of the Boston Mechanism in Barcelona. *Journal of Public Economics*, 163, 20-36.
<https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2018.04.011>
- Calsamiglia, C., Fu, C. i Güell, M. (2020). Structural Estimation of a Model of School Choices: the Boston Mechanism vs. Its Alternatives. *Journal of Political Economy*, 128(2), 642-680. <https://doi.org/10.1086/704573>
- de Puelles Benítez, M. (2017). *Política educativa en perspectiva històrica*. Biblioteca Nueva.
- Feinberg, W. i Lubienski, C. (2008). *School Choice Policies and Outcomes: Empirical and Philosophical Perspectives*. State University of New York Press.

- Friedman, M. (1962). *Capitalism and freedom*. University of Chicago Press.
- Gewirtz, S., Ball, S. J. i Bowe, R. (1995). *Markets, choice and equity in education*. Open University Press.
- Institut Català d'Avaluació de Polítiques Educatives (2020). *Procés d'admissió de l'alumant a la ciutat de Barcelona: Avaluació del disseny i la implemantació*.
https://ivalua.cat/sites/default/files/2021-05/Informe_Assignacio_Escolar_Marc2021.pdf
- Jáuregui, P. A. (2006). Selección de centro, comunicación y concepto de calidad. *XXI Revista de Educación*, 8, 49-60.
- López Rupérez, F. (1995). *La libertad de elección en educación*. Alcaná.
- Musset, P. (2012). School Choice and Equity: Current Policies in OECD Countries and a Literature Review. *OECD Education Working Paper*, 66.
<https://doi.org/10.1787/5k9fq23507vc-en>.
- Orellana, V., Caviedes, S., Bellei, C., i Contreras, M. (2018). La elección de escuela como fenómeno sociológico. Una revisión de literatura. *Revista Brasileira de Educação*, 23. <https://doi.org/10.1590/S1413-24782018230007>
- Rambla, X. (2003). Las desigualdades de clase en la elección de escuela. *Revista de educación*, 330, 83-98. <https://core.ac.uk/download/pdf/20267915.pdf>
- Sancho, I. U. (2008). La selección de escuela en España. *Revista de Sociología de la Educación-RASE*, 1(2), 70-89.
<https://cefd.uv.es/index.php/RASE/article/view/8551>
- Vega-Bayo, A. & Mariel, P. (2018). School Choice across Different Regions of Spain. *Hacienda Pública Española*, 227, 11-36. DOI: 10.7866/HPE-RPE.18.4.1
- Villarroya, A. i Escardíbul, J. O. (2008). Políticas públicas y posibilidades efectivas de elección de centro en la enseñanza no universitaria en España. *Profesorado, Revista de Currículum y Formación del Profesorado*, 12(2), 26-26.

ANNEXOS

Annex 1: Qüestionari

Qüestionari TFG: Criteris d'elecció d'escola

Aquest qüestionari forma part de la part pràctica del meu treball de final de grau, que planteja una investigació sobre els criteris de tria d'escola que fan servir les diferents famílies, per aquest motiu s'ha de contestar com unitat familiar i en relació amb el fill/a nascut/da a l'any 2018, 2019, 2020 o 2021. A continuació trobareu un seguit de preguntes a contestar amb total sinceritat.

El qüestionari és completament anònim, està destinat a l'àmbit d'estudi universitari i no trigareu més de 5 minuts en respondre.

Contextualització

1. Edat dels progenitors

2. A quin districte viviu?

- Ciutat Vella
- Eixample
- Sants-Montjuïc
- Les Corts
- Sarrià – Sant Gervasi
- Gràcia
- Horta – Guinardó
- Nou Barris
- Sant Andreu
- Sant Martí
- Altres....

3. País de procedència del progenitors

4. Any de naixement del fill/a

- 2018
- 2019
- 2020
- 2021

5. Quants fills teniu?

6. El fill/a que començarà o fa I3 és el/la gran?

- Sí

- No

7. Nivell d'estudis dels progenitors

→ Membre 1:

- Estudis obligatoris o inferior
- Estudis post obligatoris (ESO, Batxillerat, Grau Mig o Superior, FP...)
- Estudis universitaris o superiors.

→ Membre 2:

- Estudis obligatoris o inferior
- Estudis post obligatoris (ESO, Batxillerat, Grau Mig o Superior, FP...)
- Estudis universitaris o superiors.

Dimensió coneixement del mecanisme i probabilitats de tria d'escola

8. Esteu a favor de la possibilitat de triar escola pública?

- Sí
 No

9. Coneixeu el funcionament del mecanisme d'atribució de places de les escoles

- Sí
 No

9.1 En cas afirmatiu, a influït el mecanisme a la tria d'escola?

- Sí
 No

10. Heu valorat escoles que no estiguin dins de l'àrea d'influència del domicili o lloc de treball o del districte?

- Sí
 No

10.1 En cas afirmatiu, quina titularitat tenen les escoles valorades fora de l'àrea d'influència?

- Pública
 Concertada
 Privada

Dimensió criteris de tria en positiu

11. A quin d'aquests aspectes li heu donat MÉS IMPORTÀNCIA a l'hora de seleccionar escola?

- Proximitat del domicili o lloc de treball
- Projecte educatiu (maneres d'ensenyar, metodologies, projectes comunitaris...)
- Equip docent
- Resultats acadèmic (notes a exàmens oficials, competències, rànquings...)
- Perfil de l'alumnat i famílies que assisteixen al centre (composició social)

- Possibilitat de continuar a la primària i a l'ESO
- Presència del germà/na, família o coneguts al centre
- Titularitat pública al centre
- Titularitat concertada o privada del centre
- Escola laica
- Escola religiosa
- Instal·lacions, materials, aules...
- Activitats extraescolars i serveis
- Places reservades a Necessitats Específiques de Suport Educatiu
- Altres...

12. Quin és el segon aspecte que més heu valorat?

- Proximitat del domicili o lloc de treball
- Projecte educatiu (maneres d'ensenyar, metodologies, projectes comunitaris...)
- Equip docent
- Resultats acadèmic (notes a exàmens oficials, competències, rànquings...)
- Perfil de l'alumnat i famílies que assisteixen al centre (composició social)
- Possibilitat de continuar a la primària i a l'ESO
- Presència del germà/na, família o coneguts al centre
- Titularitat pública al centre
- Titularitat concertada o privada del centre
- Escola laica
- Escola religiosa
- Instal·lacions, materials, aules...
- Activitats extraescolars i serveis
- Places reservades a Necessitats Específiques de Suport Educatiu
- Altres...

13. Quin és el tercer aspecte que més heu valorat?

- Proximitat del domicili o lloc de treball
- Projecte educatiu (maneres d'ensenyar, metodologies, projectes comunitaris...)
- Equip docent
- Resultats acadèmic (notes a exàmens oficials, competències, rànquings...)
- Perfil de l'alumnat i famílies que assisteixen al centre (composició social)
- Possibilitat de continuar a la primària i a l'ESO
- Presència del germà/na, família o coneguts al centre
- Titularitat pública al centre
- Titularitat concertada o privada del centre
- Escola laica
- Escola religiosa

- Instal·lacions, materials, aules...
- Activitats extraescolars i serveis
- Places reservades a Necessitats Específiques de Suport Educatiu
- Altres...

14. Quins altres aspectes heu valorat per fer la tria d'escola?

- Proximitat del domicili o lloc de treball
- Projecte educatiu (maneres d'ensenyar, metodologies, projectes comunitaris...)
- Equip docent
- Resultats acadèmic (notes a exàmens oficials, competències, rànquings...)
- Perfil de l'alumnat i famílies que assisteixen al centre (composició social)
- Possibilitat de continuar a la primària i a l'ESO
- Presència del germà/na, família o coneguts al centre
- Titularitat pública al centre
- Titularitat concertada o privada del centre
- Escola laica
- Escola religiosa
- Instal·lacions, materials, aules...
- Activitats extraescolars i serveis
- Places reservades a Necessitats Específiques de Suport Educatiu
- Altres...

Dimensió criteris de tria en negatiu

15. Quin d'aquests aspectes és el MÉS IMPORTÀNCIA per descartar escola?

- Llunyania (no proximitat) del domicili o lloc de treball
- Projecte educatiu (maneres d'ensenyar, metodologies, projectes comunitaris...)
- Equip docent
- Resultats acadèmic (notes a exàmens oficials, competències, rànquings...)
- Perfil de l'alumnat i famílies que assisteixen al centre (composició social)
- Possibilitat de continuar a la primària i a l'ESO
- Presència del germà/na, família o coneguts al centre
- Titularitat pública al centre
- Titularitat concertada o privada del centre
- Escola laica
- Escola religiosa
- Instal·lacions, materials, aules...
- Activitats extraescolars i serveis
- Places reservades a Necessitats Específiques de Suport Educatiu
- Altres...

16. Assenyaleu d'1 a 3 criteris que heu tingut en compte per descartar escola

- Llunyania (no proximitat) del domicili o lloc de treball
- Projecte educatiu (maneres d'ensenyar, metodologies, projectes comunitaris...)
- Equip docent
- Resultats acadèmic (notes a exàmens oficials, competències, rànquings...)
- Perfil de l'alumnat i famílies que assisteixen al centre (composició social)
- Possibilitat de continuar a la primària i a l'ESO
- Presència del germà/na, família o coneguts al centre
- Titularitat pública al centre
- Titularitat concertada o privada del centre
- Escola laica
- Escola religiosa
- Instal·lacions, materials, aules...
- Activitats extraescolars i serveis
- Places reservades a Necessitats Específiques de Suport Educatiu
- Altres...

Dimensió tria final

17. L'escola triada en primera opció o a la qual va l'infant (en cas de fer I3) està a l'àrea d'influència del domicili o lloc de treball?

- Sí
- No, però és del mateix districte
- No

17.1 En cas negatiu (ni àrea d'influència, ni el mateix districte), a quin districte pertany?

Moltes gràcies per participar a l'estudi!

Annex 2: Descripció gràfica de la mostra¹¹

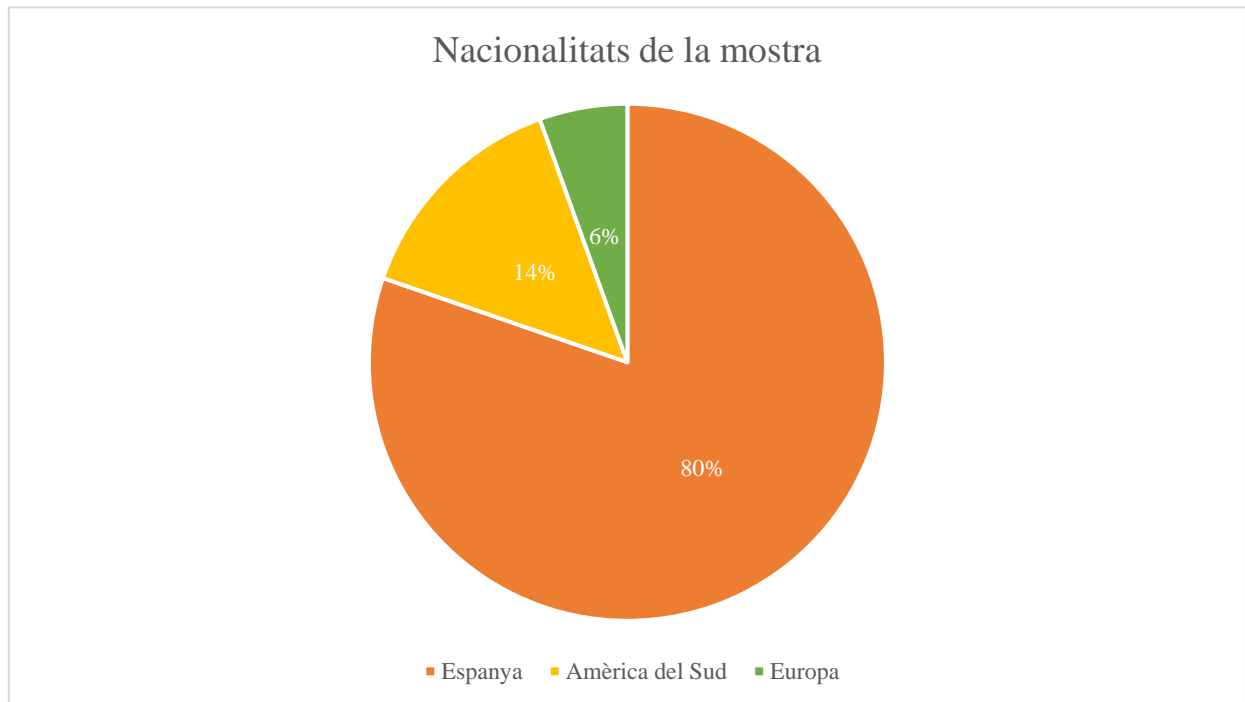

Figura 4: Representació de les nacionalitats de la mostra

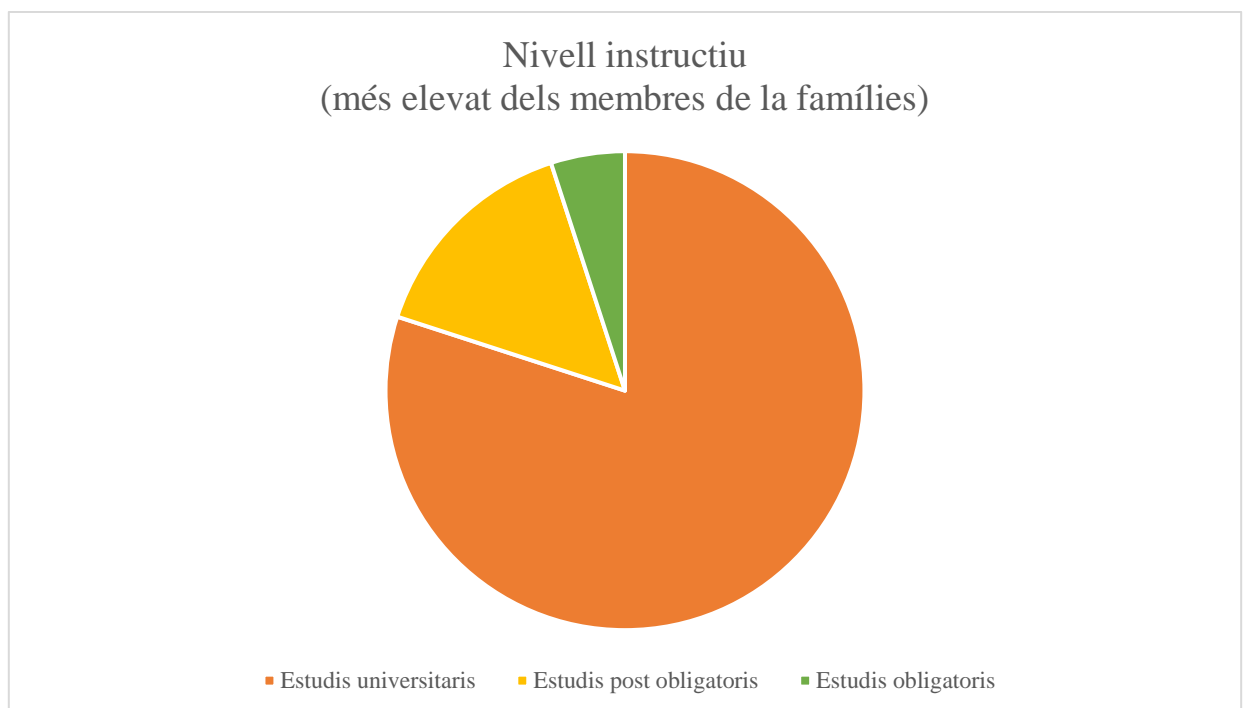

Figura 5: Nivell instructiu de la mostra

¹¹ Totes les gràfiques i taules són de creació pròpia.

Annex 3: Representacions gràfiques Dimensió 1 (Anàlisi general)

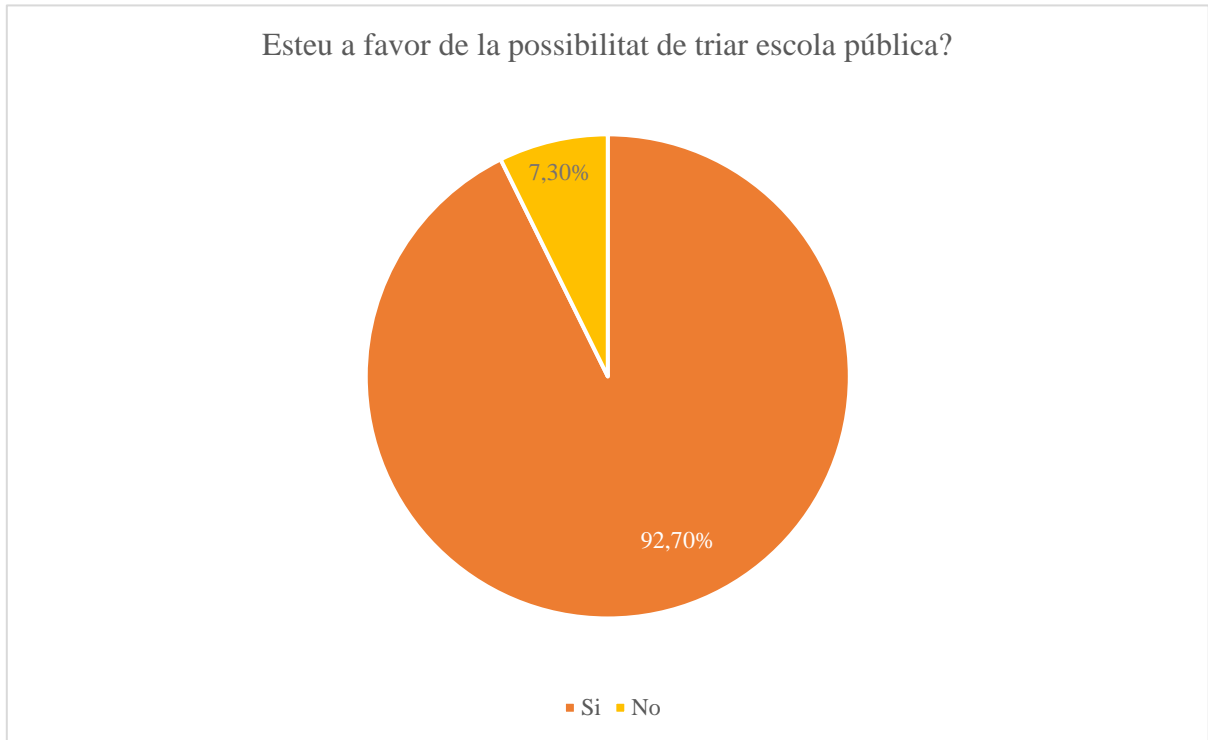

Figura 6: Representació gràfica - Possibilitat tria d'escola

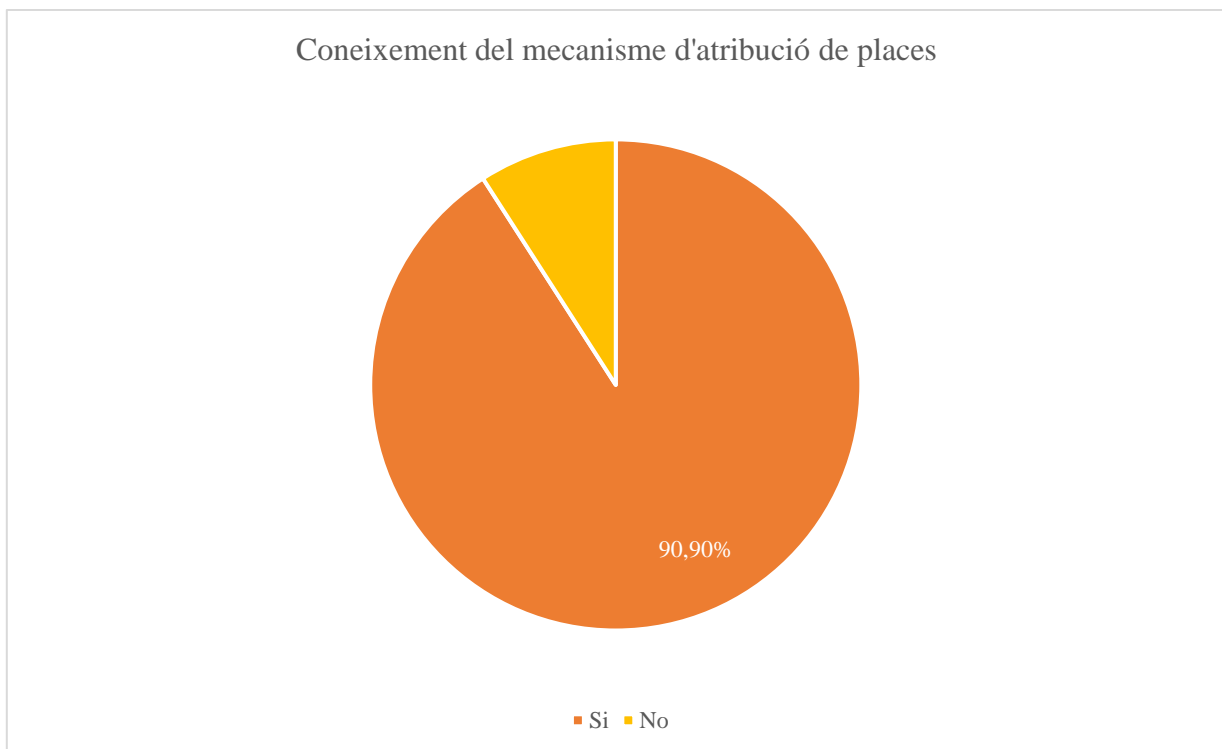

Figura 7: Representació gràfica del coneixement del mecanisme d'atribució de places

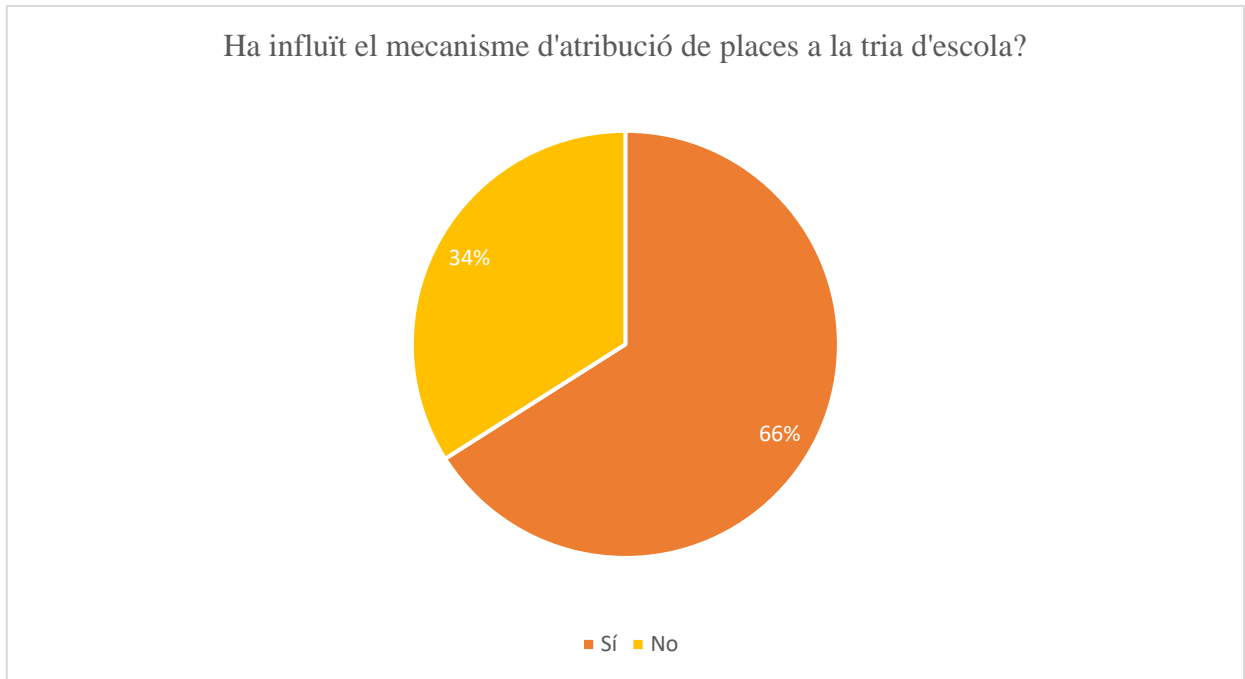

Figura 8: Representació gràfica - Influència del mecanisme d'atribució de places a la tria

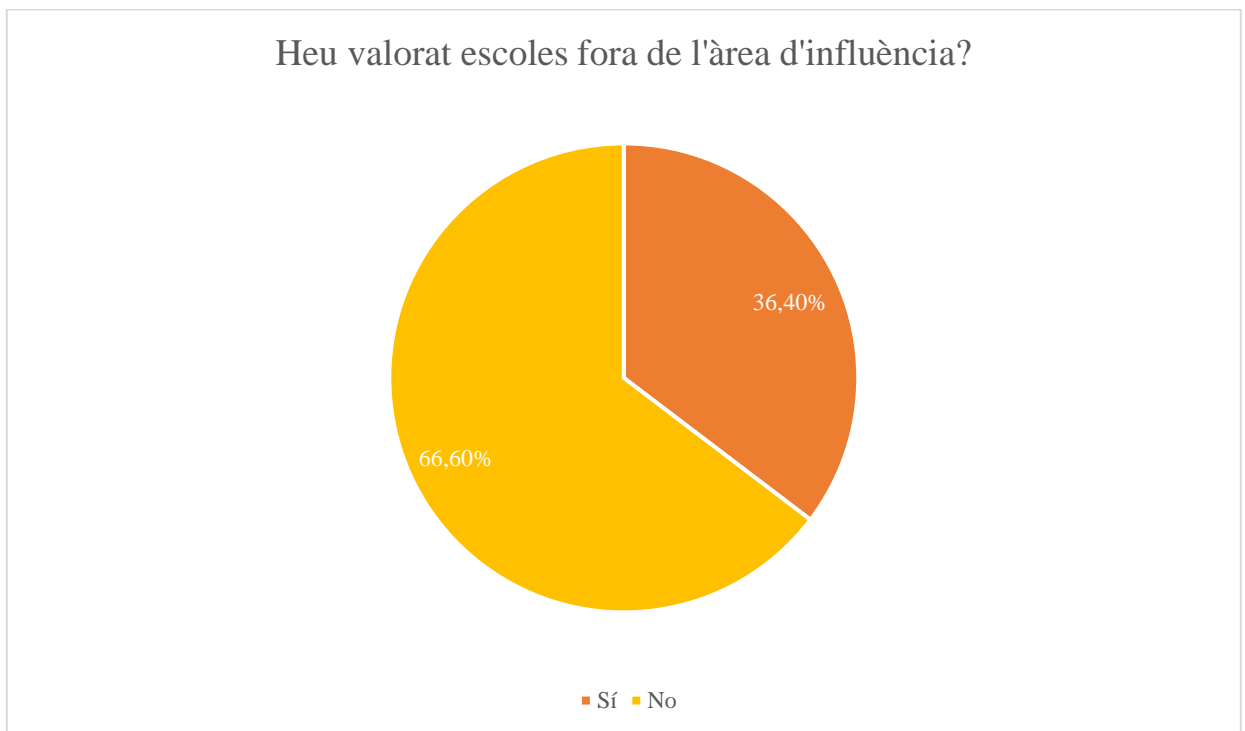

Figura 9: Valoració escoles fora de l'àrea d'influència

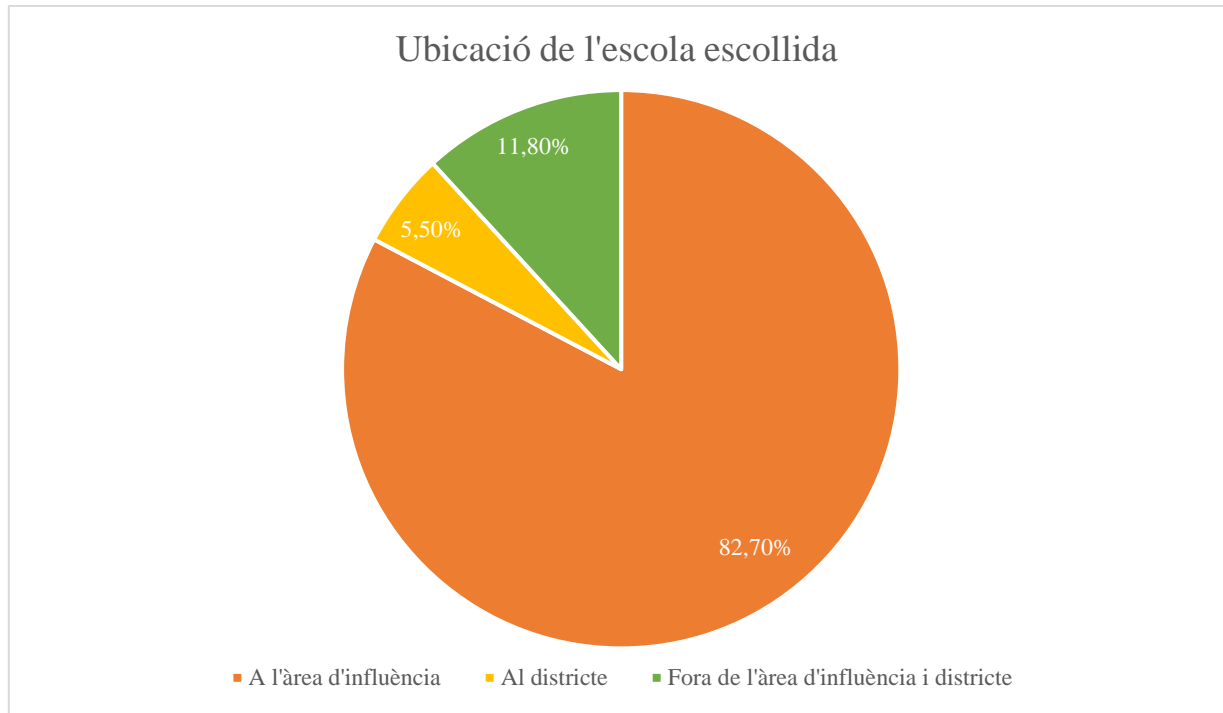

Figura 10: Representació gràfica de la ubicació de les escoles escollides

Annex 4: representacions i taules dimensió 2 (Criteris de tria generals)¹²

Gràfiques generals de criteris de tria

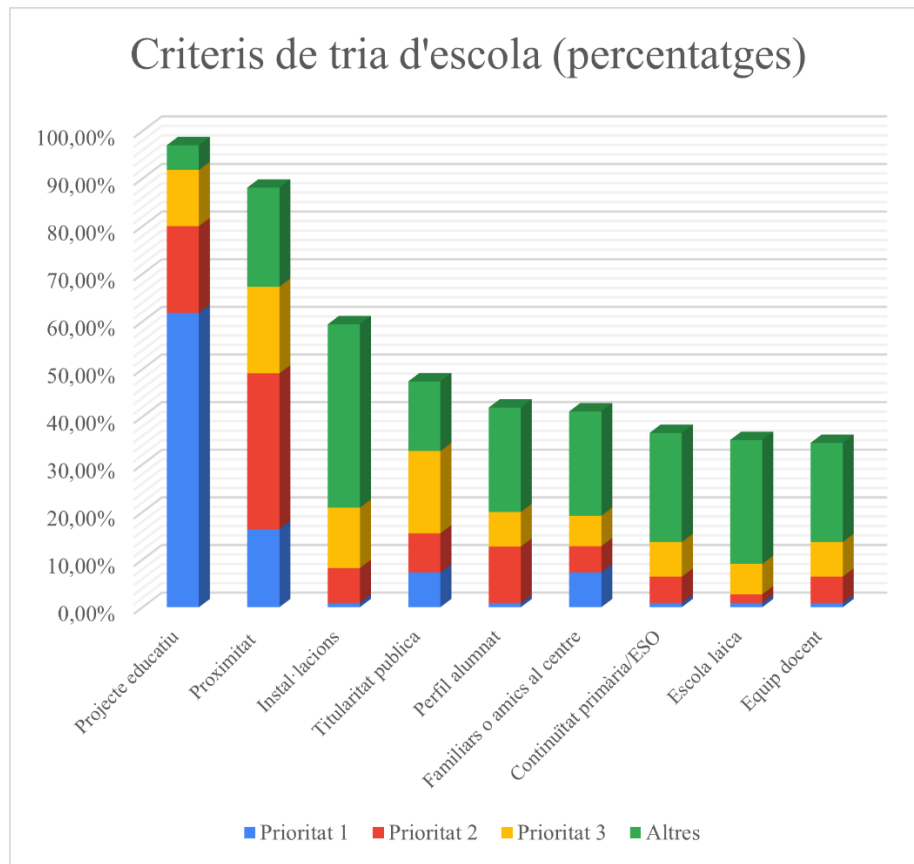

Figura 11: Prioritat als criteris de tria (valors relatius)

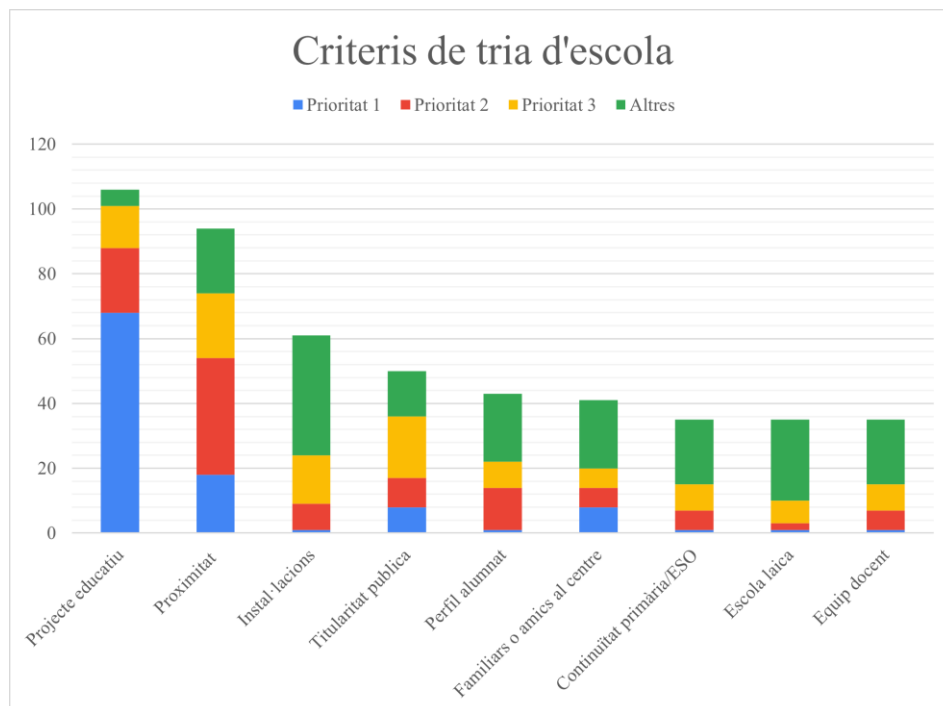

Figura 12: Prioritat als criteris de tria (valors absoluts)

¹² Totes les gràfiques i taules són de creació pròpia.

Gràfiques i taules de cada prioritat

Taula 2: Criteri de tria més important

CRITERIS de tria	Primera opció
<i>Proximitat al domicili</i>	18
<i>Projecte educatiu</i>	68
<i>Familiars o amics al centre</i>	5
<i>Titularitat pública del centre</i>	8

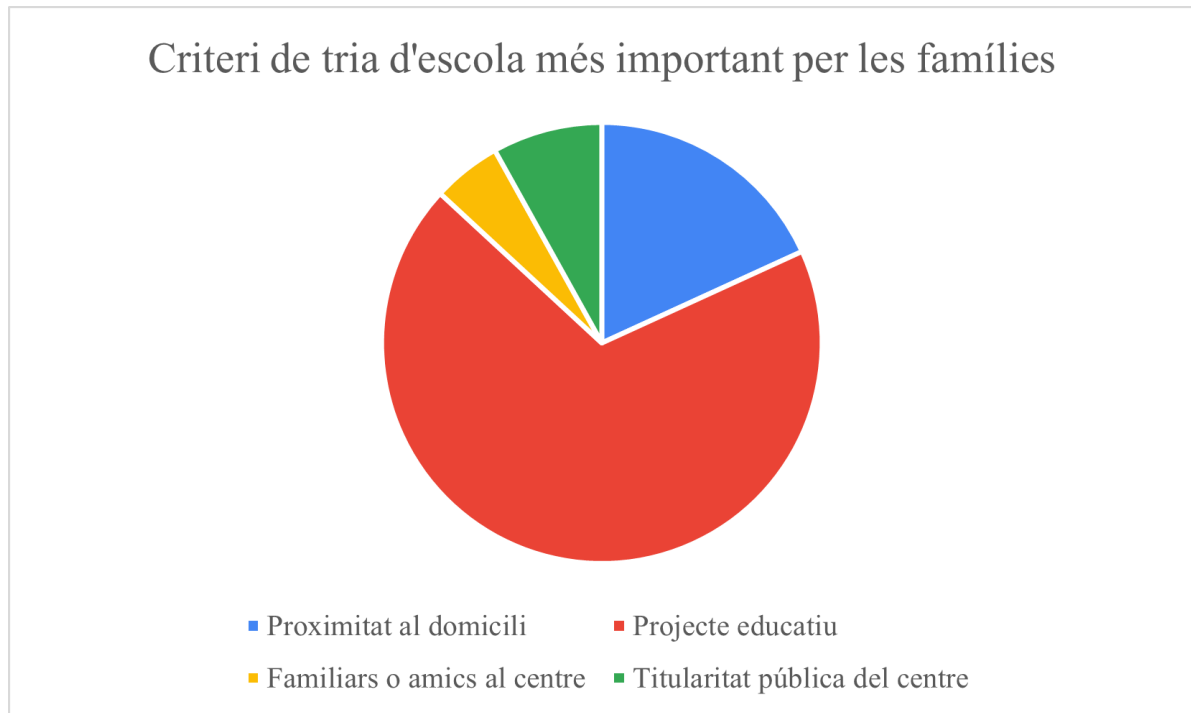

Figura 13: Gràfica criteri de tria més important

Taula 3: Segon criteri de tria més important

CRITERIS de tria	Segona opció
<i>Proximitat al domicili</i>	36
<i>Projecte educatiu</i>	20
<i>Familiars o amics al centre</i>	6
<i>Titularitat pública del centre</i>	9
<i>Equip docent</i>	6
<i>Perfil de l'alumnat</i>	13
<i>Continuïtat primària/l'ESO</i>	6
<i>Escola laica</i>	2
<i>Escola religiosa</i>	3
<i>Instal·lacions, materials, aules...</i>	8

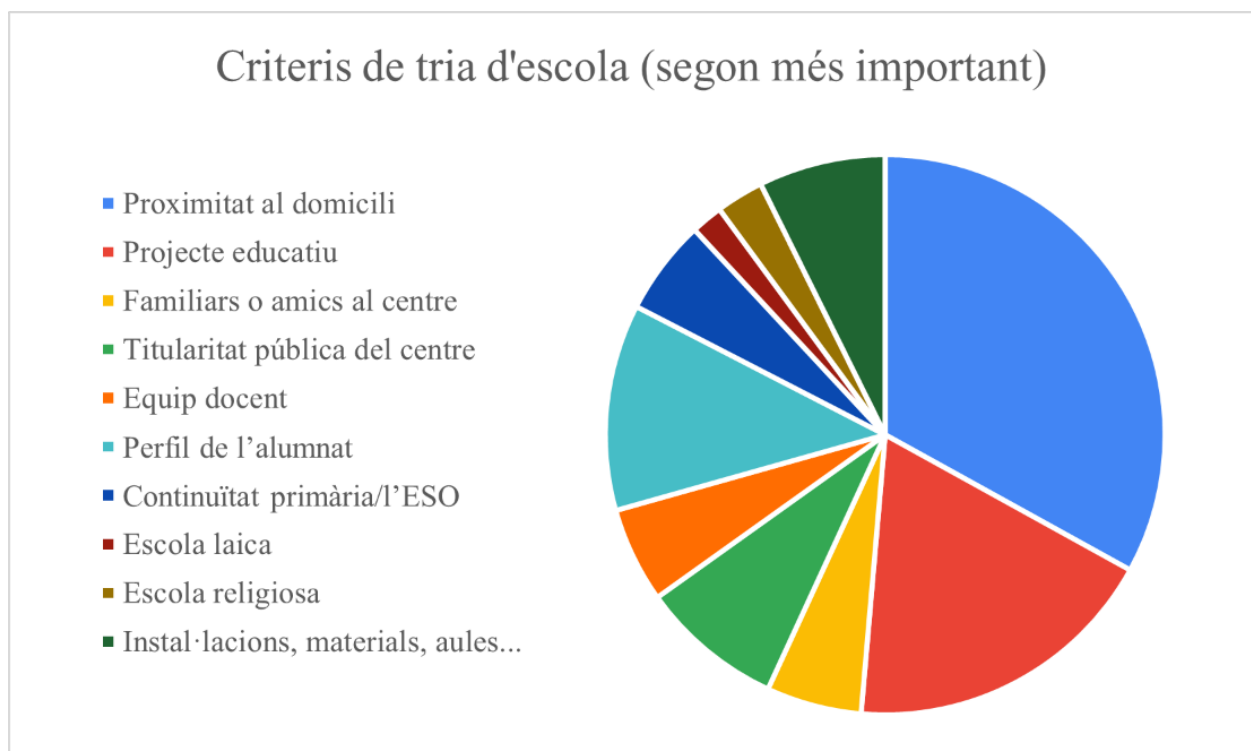
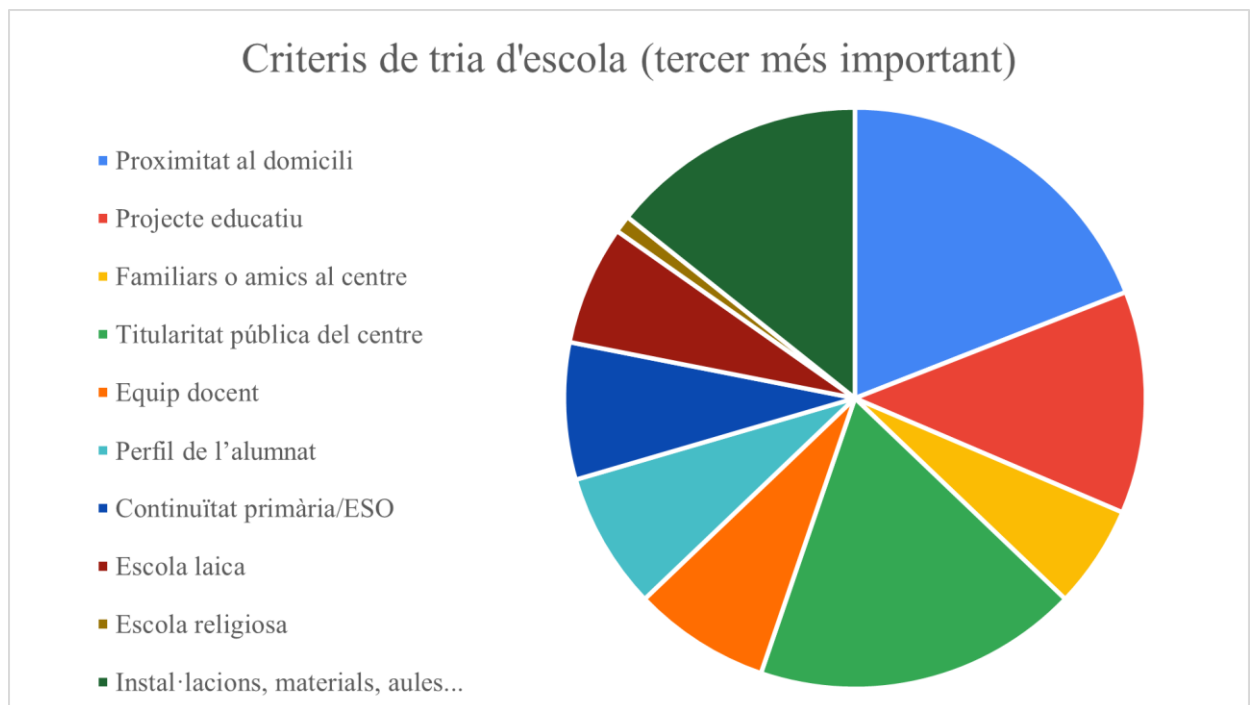

Figura 14: Segon criteri de tria més important

Taula 4: Tercer criteri de tria més important

<i>CRITERIS de tria</i>	<i>Tercera opció</i>
<i>Proximitat al domicili</i>	20
<i>Projecte educatiu</i>	13
<i>Familiars o amics al centre</i>	6
<i>Titularitat pública del centre</i>	19
<i>Equip docent</i>	8
<i>Perfil de l'alumnat</i>	8
<i>Continuïtat primària/ESO</i>	8
<i>Escola laica</i>	7
<i>Escola religiosa</i>	1
<i>Instal·lacions, materials, aules...</i>	15

Figura 15: Tercer criteri de tria més important

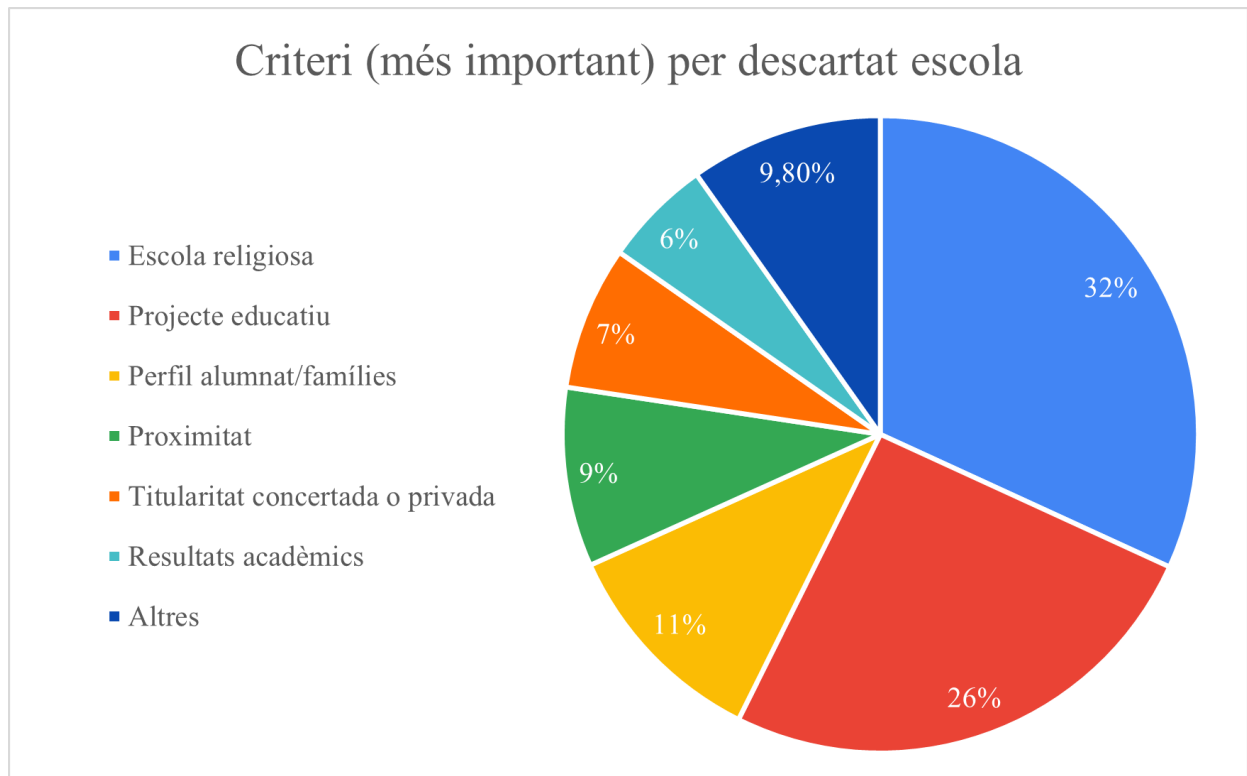
Annex 5: representacions i taules dimensió 3 (Tria en negatiu)¹³

Figura 16: Representació gràfica criteri més important per descartar escola

Taula 5: Criteris per descartar escola

Criteris per descartar	Criteri més important	Altres
<i>Escola religiosa</i>	32%	46,60%
<i>Projecte educatiu</i>	26%	39,80%
<i>Concertada o privada</i>	7%	30,10%
<i>Perfil alumnat/famílies</i>	11%	25,20%
<i>Proximitat</i>	9%	21,40%
<i>Instal·lacions</i>	1%	18,40%
<i>Equip docent</i>	2,70%	13,60%
<i>Resultats acadèmics</i>	6%	8,70%

¹³ Totes les gràfiques i taules són de creació pròpia.

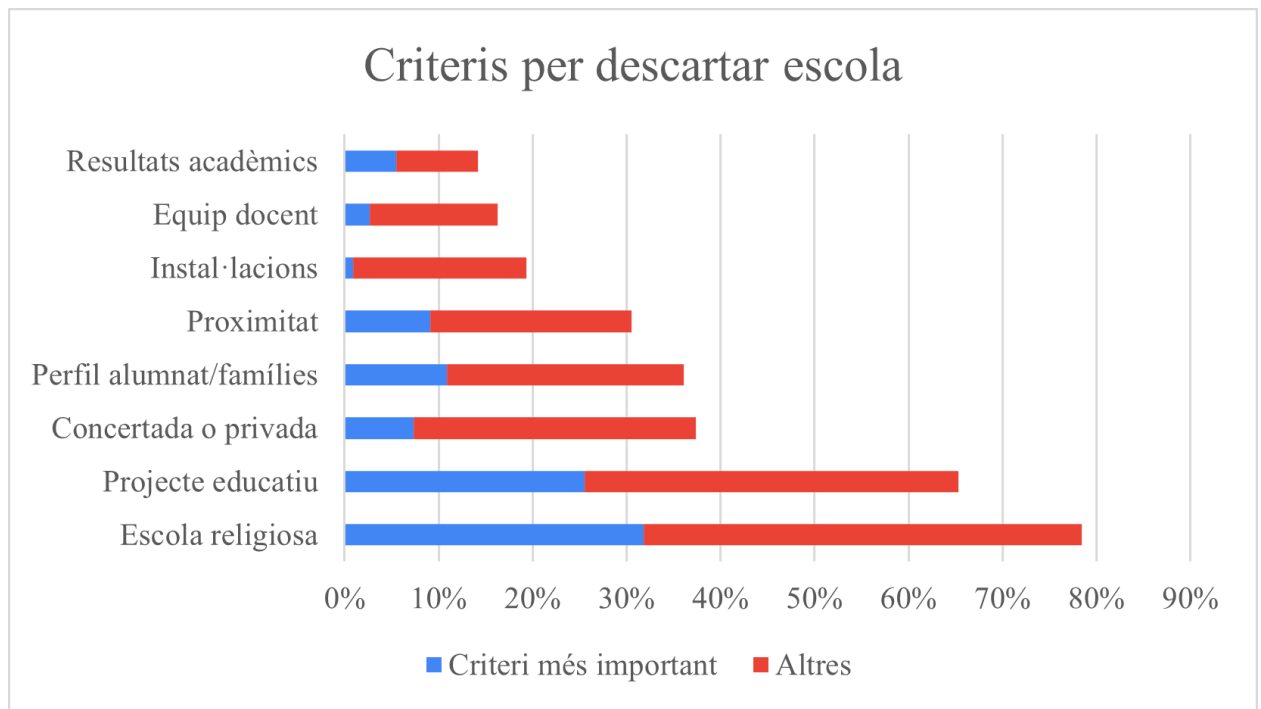
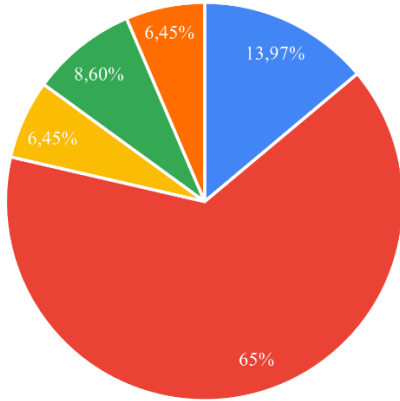

Figura 17: Criteris per descartar escola

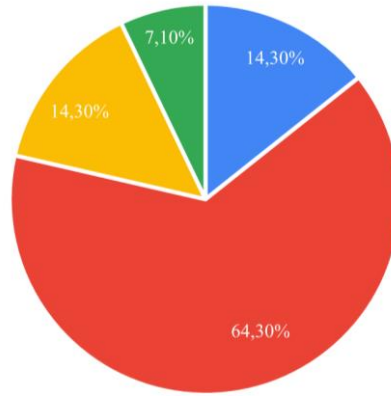
Annex 6: Comparativa dels resultats segons nivell instructiu i origen¹⁴

Criteri de tria d'escola més important

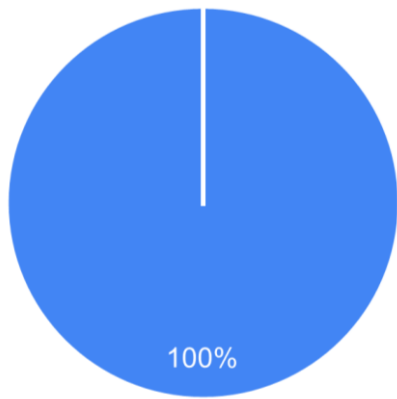
■ Proximitat ■ Projecte educatiu ■ Familiars i amics al centre ■ Titularitat pública ■ Altres

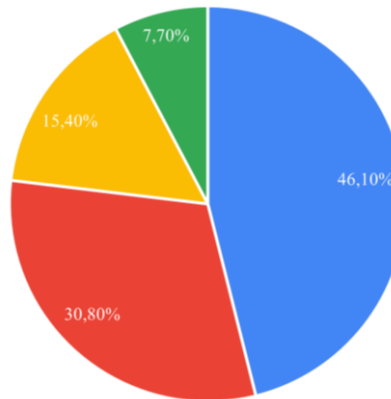
Estudis universitaris

Estudis postobligatoris

Estudis obligatoris

Famílies estrangeres (sense tenir en compte els estudis)

Figura 18: Comparativa criteri de tria més important (gràfiques segons nivell instructiu i origen)

¹⁴ Totes les gràfiques són de creació pròpia.

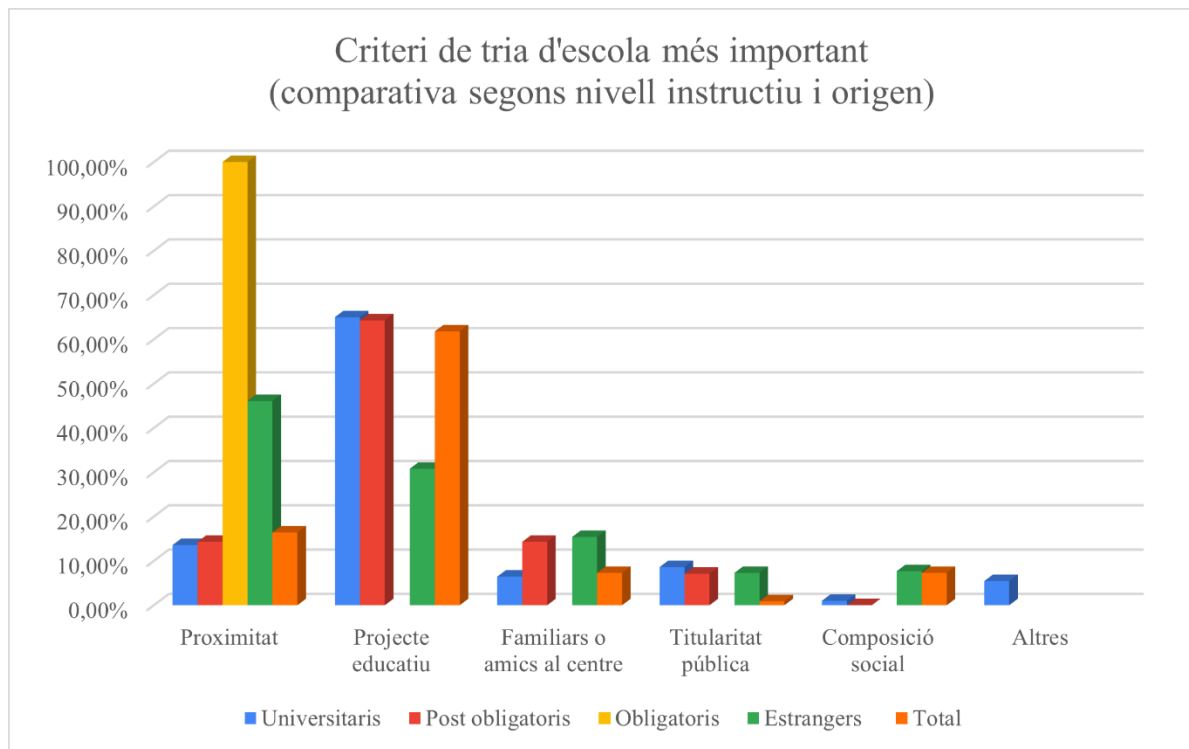

Figura 19: Comparativa general dels criteris de tria més importants

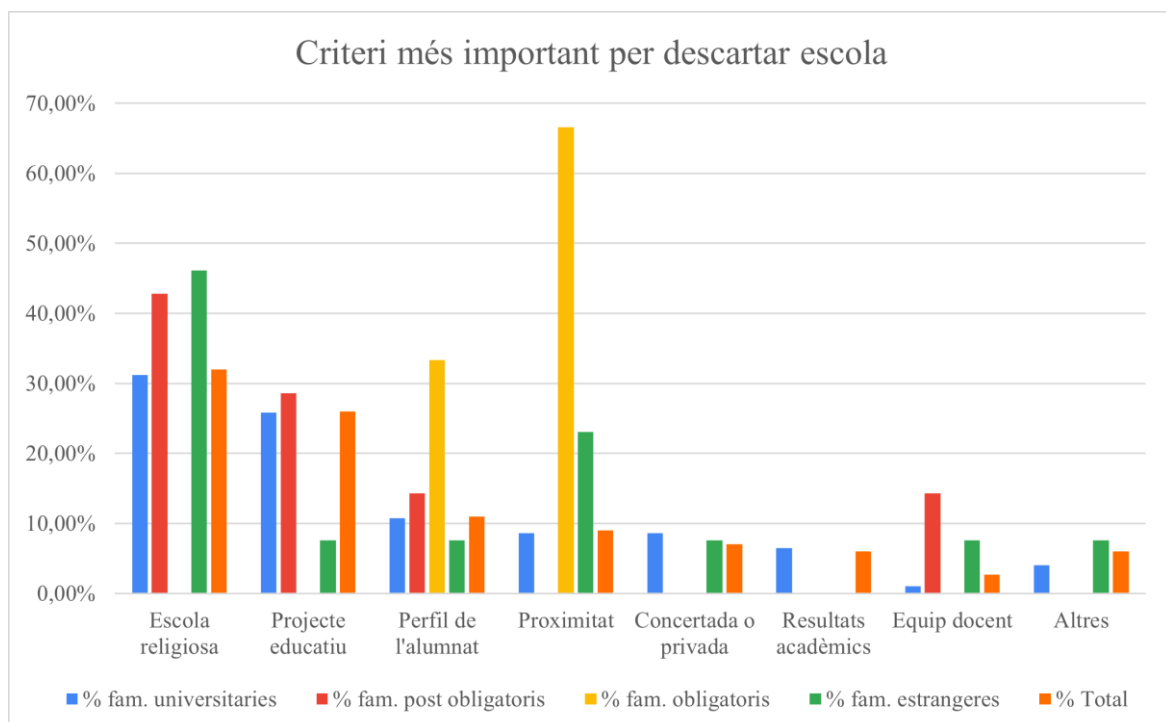

Figura 20: Comparativa criteris per descartar escoles més importants